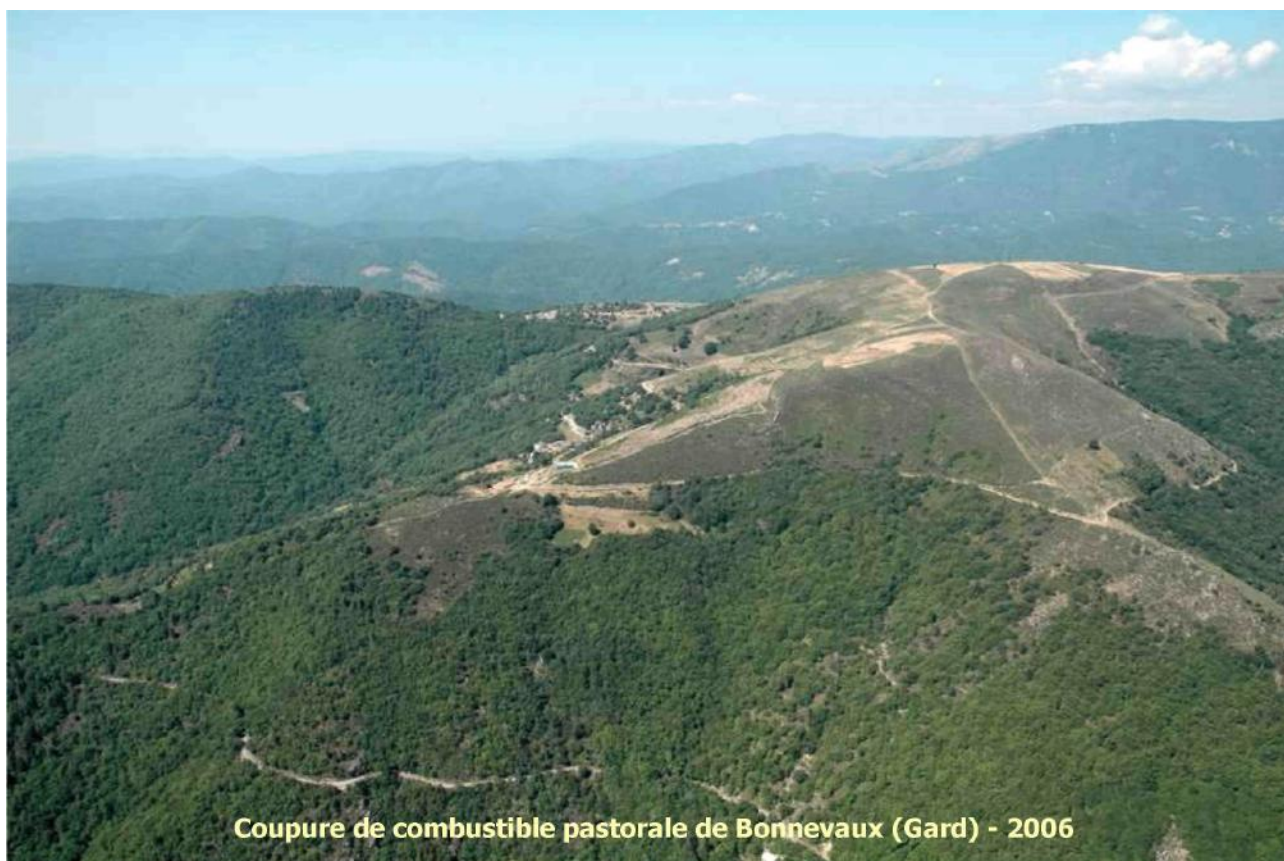

Γεωργικά Επιμελητήρια SUAMME

Οδηγός μεθοδολογίας για τη διαχείριση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από την κτηνοτροφία και τη γεωργία

Ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης συντηρούμενη από την κτηνοτροφία στο Bonnevaux (Gard)-2006

Δεκέμβριος 2007

**.INTERR
EG NIC**

TO

, 1[^]ta Région /[^]
Languedoc /^{**^}
Roussillon

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Η περιφέρεια Languedoc Roussillon

Οδηγός μεθοδολογίας για τη διαχείριση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από την κτηνοτροφία και τη γεωργία

Βασίστηκε στα δεδομένα που προέκυψαν από δράσεις και πειράματα 25 ετών, τα οποία διεξήχθησαν σε μεσογειακές περιοχές της Γαλλίας από την SIME-LR (σήμερα SUAMME) σε συνεργασία τις μεσογειακές υπηρεσίες κτηνοτροφίας (CERPAM, Ινστιτούτο Κτηνοτροφίας) τους οργανισμούς έρευνας (INRA, CEMAGREF) και τους φορείς διαχείρισης πρόληψης δασικών πυρκαγιών (ONF, DDAF, τοπική αυτοδιοίκηση)

Marc Dimanche Δεκέμβριος 2007

Περιεχόμενα Πρόλογος

- 1 Εισαγωγή στην έννοια της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης.
- 2 Κύριοι τύποι μηχανισμών πρόληψης δασικών πυρκαγιών, που μπορούν να συνδυάσουν την κτηνοτροφία και τη γεωργία για τη διαχείριση και τη συντήρησή τους.
 - 2.1 – Ζώνες στήριξης ή ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών – σελ. 12
 - 2.2 – Ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης εντός δρυμών – σελ. 14
 - 2.3 – Προτεινόμενες πρακτικές για τη διαχείριση των χέρσων γαιών – σελ. 17
- 3 Προτάσεις με τεχνικά & μεθοδολογικά στοιχεία για τη συντήρηση των ζωνών στήριξης.
 - 3.1 – Κατεργασία της περιοχής γύρω από τους αγρούς - σελ. 20
 - 3.2 – Πρακτικές καλλιέργειας για τη μείωση της αναφλεξιμότητας του αγρού- σελ. 20
 - 3.3 - Εμπειρία από τέσσερις περιοχές ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, που συντηρήθηκαν από την κτηνοτροφία- σελ. 21
- 4 Ανάλυση των εμπειριών από τη σύναψη συμβάσεων για τη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης
 - 4.1 - Η συντήρηση των μηχανισμών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από τη γεωργία και την κτηνοτροφία, είναι αναγνωρισμένη εδώ και είκοσι χρόνια- σελ.23
 - 4.2 - Εμπειρία από την αγρο-περιβαλλοντική σύναψη συμβάσεων –σελ 24
 - 4.3 - Εμπειρία από τέσσερις περιοχές ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης που συντηρήθηκαν από την κτηνοτροφία- σελ. 26
- 5 Ποιες οι δυνατότητες δράσης για το αγρο-περιβάλλον;
 - 5.1 - Ένα μέλλον με αγρο-περιβαλλοντικές συμβάσεις για τη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, που κινδυνεύουν από την πολυετή έλλειψη ενδιαφέροντος και την αβεβαιότητα. - σελ. 46
 - 5.2 - Το νέο σύστημα αγρο-περιβαλλοντικών χωροταξικών μέτρων, απαντά στην πρόκληση της Αντιπυρικής Προστασίας των δασών (MAETER DFCI), στο Languedoc Roussillon – σελ. 48

- 5.3 – Πρακτικοί όροι υλοποίησης των MAETER DFCI στο Languedoc Roussillon – σελ. 50
- 5.4 – Τα άλλα μέτρα του DRDR που απαντούν στην πρόκληση της αντιπυρικής προστασίας των δασών στο Languedoc Roussillon – σελ. 54

6 Τεχνικά & Μεθοδολογικά στοιχεία για τη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από τη βόσκηση.

- 6.1 – Κτηνοτροφικά συστήματα που συνδέονται με τη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης- σελ. 55
- 6.2 – Ορισμός των στόχων συντήρησης ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από τα κτηνοτροφικά συστήματα- σελ. 57
- 6.3 – Τα βασικότερα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν στη μελέτη σκοπιμότητας των δράσεων συντήρησης των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από τη βόσκηση- σελ. 60

Βιβλιογραφία

Παραρτήματα

Πρόλογος

Η SIME-LR, σήμερα SUAMME-LR, δραστηριοποιείται εδώ και είκοσι χρόνια στον τομέα του περιβαλλοντικού σχεδιασμού και της διαχείρισης των φυσικών και αγροτικών περιοχών μεγάλου τμήματος των εδαφών της περιφέρειας Languedoc Roussillon: στις ζώνες με φρύγανα, στους λοφίσκους των ορεινών όγκων ή στις ορεινές ζώνες. Αυτή η δραστηριότητα διεξάγεται σε συνεργασία με θεσμικούς και τοπικούς εταίρους (Τοπική αυτοδιοίκηση, Δημόσιες και Ιδιωτικές Δασικές Υπηρεσίες, Γεωργικά Επιμελητήρια, Δημόσιες Υπηρεσίες.) και αφορά ζητήματα αγροτικού χωροταξικού σχεδιασμού. Επιπλέον, κάποιες εργασίες έγιναν με την υποστήριξη ερευνητικών κέντρων που ασχολούνται με αυτά τα προβλήματα (κέντρα INRA του Montpellier και της Avignon και κυρίως Μονάδα Οικολογικής Ανάπτυξης, Σταθμός Μεσογειακών Δασικών Ερευνών, κλπ).

Από την αρχή, η δραστηριότητα αυτή επικεντρώθηκε στο θέμα της πρόληψης των δασικών πυρκαγιών, με βάση κάποια προγράμματα χωροταξικού σχεδιασμού, στην αρχή πιλοτικά και στη συνέχεια γενικευμένα, επί των δασικών εκτάσεων και των εδαφών που συνορεύουν με αυτές, μέσω μηχανισμών που ονομάζονται «ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης».

Έτσι, εξετάστηκαν διαφορετικοί τρόποι δημιουργίας αυτού του είδους έργων, με συνδυασμό των κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων για τη συντήρησή των έργων αυτών, και με παράλληλη χρήση μεθόδων συντονισμού, συνθηκών εγκατάστασης και συντήρησης καθώς και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων από αυτές τις ενέργειες, τις συνθήκες υλοποίησής τους στα εξελικτικά πλαίσια συντονισμένων σχεδίων, σε επίπεδο δρυμών και νομαρχιών ("PIDAF", "PAFI", "SDAFI", νομαρχιακά σχήματα, σχέδια για τους δρυμούς...).

Η υλοποίηση προσαρμοσμένων οικονομικών μηχανισμών αποτέλεσε επίσης αντικείμενο αυτής της εργασίας, από άποψη επενδύσεων (κατά τη διαχείριση των έργων) και τρόπων λειτουργίας, κυρίως από τη χρήση αγρο-περιβαλλοντικών μηχανισμών που προτείνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο: τα αγρο-περιβαλλοντικά μέτρα είχαν ως στόχο την παροχή κινήτρων σε κτηνοτρόφους και γεωργούς για τη συμμετοχή τους στη διαχείριση και στη συντήρηση των έργων.

Τελικά οι εργασίες είχαν ως αντικείμενό τους τη δημιουργία σημείων αναφοράς πάνω στο θέμα, κυρίως με την εφαρμογή, από τις αρχές τις δεκαετίας του '90 και σε συνεργασία με τους φορείς έρευνας και διαχείρισης της ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, ενός δικτύου ανταλλαγής γνώσεων και εκπόνησης μεθόδων και αναφορών: το Réseau Coupures de Combustibles (Δίκτυο για τις Ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης). Σήμερα, το δίκτυο αυτό διευθύνεται από την ομάδα κτηνοτροφίας της SIME-LR /SUAMME και έχει κάνει κάποιες δημοσιεύσεις, οι οποίες αποτέλεσαν σημείο αναφοράς, πχ. σε θέματα μεθόδων επιλογής ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, οικονομικού κόστους, ανταλλαγή εμπειριών μετά από πυρκαγιές, κλπ...

Με βάση την αποκτηθείσα εμπειρία, και ενώπιον του σημαντικού μηχανισμού των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης κάθε τύπου, που υπάρχουν στις μεσογειακές περιοχές της Γαλλίας, τίθεται σήμερα το κρίσιμο ερώτημα της συντήρησής τους, από οικονομική και χρηματοδοτική άποψη (μετά τις προσπάθειες δημιουργίας έρχεται το ζήτημα της συντήρησης των έργων) και από άποψη βούλησης να κάνουμε τους κτηνοτρόφους και τους γεωργούς να συμμετάσχουν σε αυτή τη συντήρηση, στα πλαίσια οικονομικών συνθηκών της γεωργίας και συνοδευτικών μηχανισμών (Κοινή Αγροτική Πολιτική, ΚΑΠ, αγρο-περιβαλλοντικά μέτρα) που εξελίσσονται.

Έτσι, το παρόν έγγραφο στοχεύει:

- να επαναφέρει, στα πλαίσια της πρόληψης των δασικών πυρκαγιών, τις διαφορετικές πτυχές που περιλαμβάνει η έννοια των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, οι οποίες συνέβαλαν στην υλοποίησή τους,
- να προσδώσει τεχνικά, μεθοδολογικά ή οικονομικά στοιχεία για τις συνθήκες μόνιμης διαχείρισης (ή συντήρησης) των υφιστάμενων μηχανισμών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης,
- να ευνοήσει την υλοποίηση μελλοντικού χωροταξικού σχεδιασμού ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης που θα περιλαμβάνει και τη συνεπαγόμενη διαχείρισή τους,
- με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε τα τελευταία είκοσι χρόνια από τη διεξαγωγή έργων και τη συντήρησή διαφόρων ειδών έργων πρόληψης δασικών πυρκαγιών από τις κτηνοτροφικές δραστηριότητες (ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης) και με βάση τις εργασίες έρευνας και ανάπτυξης που διεξήχθησαν από το Δίκτυο για τις Ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης,

Θα συμπληρωθεί από ένα έγγραφο το οποίο θα συνταχθεί στα πλαίσια του Δικτύου για τις Ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης, τον «Οδηγό δημιουργίας και παρακολούθησης ενός δασο-κτηνοτροφικού ή αγροτικού προγράμματος με στόχο την Αντιπυρική Προστασία του Δάσους (DFCI)» το οποίο θα εκπονηθεί από μία διεπιστημονική ομάδα εργασίας και που θα προτείνει μία επιχειρησιακή προσπάθεια προς τους φορείς διαχείρισης της Αντιπυρικής Προστασίας Δασών που στοχεύουν στην υιοθέτηση δασο-κτηνοτροφικής συντήρησης των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης.

Μέρος 1^ο - Εισαγωγή στην έννοια της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης.

Η έξαρση των δασικών πυρκαγιών κατά τη δεκαετία του 1980 στις μεσογειακές περιοχές της Γαλλίας ανάγκασε την πολιτεία να αναπτύξει μία σημαντική πολιτική πρόληψης πυρκαγιών, παράλληλα με τις προσπάθειες που γίνονταν για την καταστολή τους.

Στην πραγματικότητα, τότε διακρίναμε τις αρνητικές συνέπειες από την υποβάθμιση της υπαίθρου σε συνδυασμό με τη φυσική δυναμική κλεισίματος των φυσικών χώρων και της αναδάσωσης :

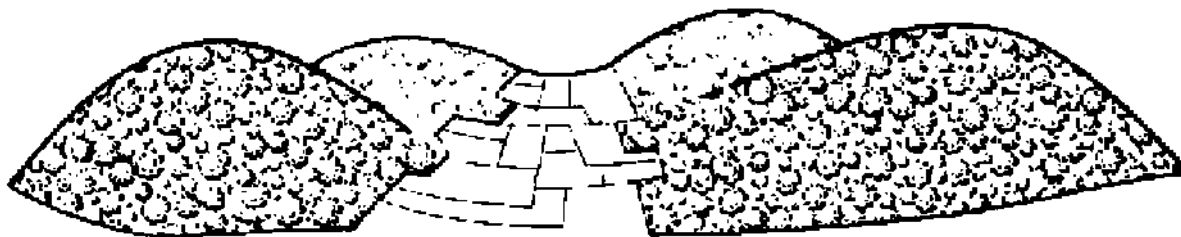
- ανάπτυξη χέρσων γαιών σε εγκαταλειμμένες καλλιεργήσιμες εκτάσεις και ανάπτυξη θαμνότοπων σε ζώνες που παλαιότερα συντηρούνταν από τα κοπάδια,
- γενικότερη ανάπτυξη θαμνότοπων σε μεγάλες εκτάσεις χέρσας γης και σε δασικές ζώνες, ως άμεση συνέπεια της αύξησης των δασικών πυρκαγιών.

Η πολιτική πρόληψης δασικών πυρκαγιών, η οποία υλοποιήθηκε τότε, βασίστηκε στο χωροταξικό σχεδιασμό των δρυμών, δημιουργώντας «ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης» που συμβάλλουν στο διαχωρισμό των όγκων αυτών. Κατ' αυτό τον τρόπο δημιουργούνται ρήγματα στη συνέχεια της δασικής κάλυψης, και έτσι καταστέλλεται και ελέγχεται η εξάπλωση των πυρκαγιών, ενώ περιορίζονται οι «μεγάλες καταστροφικές πυρκαγιές».

Ποιος είναι ο ορισμός της έννοιας «ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης» που επιτρέπει το διαχωρισμό των δρυμών;

Σύμφωνα με τον Οδηγό του Δασολόγου της Μεσογείου του CEMAGREF :

«Πρόκειται για μια λωρίδα που αναπτύσσεται μεταξύ δύο ζωνών στήριξης¹ με μικρή επικινδυνότητα πυρός σε πυρκαγιές φυσικών χώρων, διασφαλίζοντας έτσι ένα σύστημα πυροπροστασίας, στο χρόνο και στο χώρο, συμβάλλοντας στο διαχωρισμό ενός δρυμού, έτσι ώστε η φωτιά να μη μπορεί να εξαπλωθεί στη ζώνη αυτή, επιτρέποντας κατ' αυτό τον τρόπο να σταματήσει ή τουλάχιστον να καθυστερήσει, παθητικά τις λιγότερο επιθετικές πυρκαγιές και να διευκολύνει την καταστολή των μεγαλύτερων πυρκαγιών με τάσεις επέκτασης, κυρίως επιμερίζοντας τες .»

Σχήμα 1 : Σχηματική αναπαράσταση μιας ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης σύμφωνα με τον Οδηγό του Δασολόγου της Μεσογείου – CEMAGREF (Ιαν.1993)

Η «λωρίδα αντιπυρικού σχεδιασμού» μπορεί να αποτελείται από αγροτεμάχια :

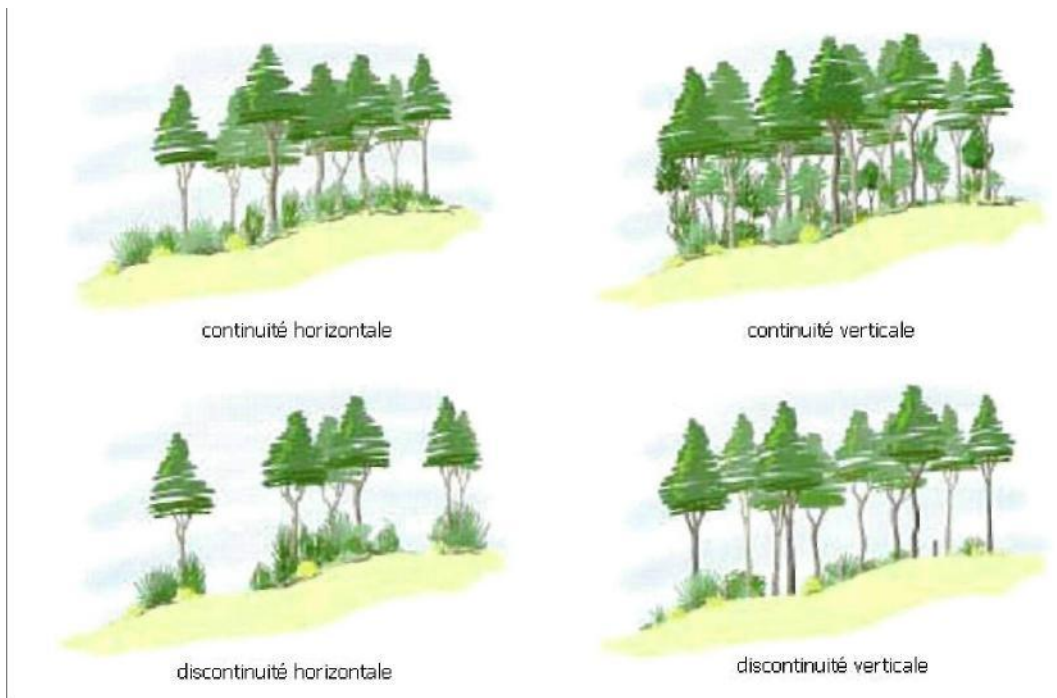
- καλλιεργούμενα από ετήσιες καλλιέργειες (σιτηρά, λειμώνες...)
- με μόνιμες καλλιέργειες (αμπελώνες, ελιές, φυτείες τρούφας, οπωρώνες...),
- με διαδρομές και βοσκοτόπια, δασώδη ή μη,

όπου έχει εφαρμοστεί μία σειρά πρακτικών για την επίτευξη των αναμενόμενων στόχων στο θέμα της πρόληψης των δασικών πυρκαγιών.

Οι στόχοι αυτοί αφορούν κυρίως στη μείωση της καύσιμης βιομάζας (ή του όγκου της) και στη μείωση των κάθετων ή οριζόντιων συστάδων βλάστησης (βλ. σχήμα στην επόμενη σελίδα).

« Οι καλλιέργειες επί γυμνού εδάφους (αμπελώνες, φυτείες τρούφας και οπωρώνες που συντηρούνται σωστά) και οι αρδευόμενες καλλιέργειες θέτουν ένα αποτελεσματικό εμπόδιο στην εξάπλωση της φωτιάς. Αντίθετα, μια μικρή φωτιά μπορεί να ξεσπάσει σε άχυρα μετά από το θερισμό, ή στα αποξηραμένα βοσκοτόπια, ή στους οπωρώνες και στους αμπελώνες που δεν συντηρούνται σωστά (ή που απλά είναι χορταριασμένοι) ή κατά μήκος των φραχτών από θάμνους, των μονοπατιών ή των τάφρων. Τέλος, δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι ο άνεμος βοηθά τη φωτιά να περάσει πάνω από την ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης, σε απόσταση πολλών εκατοντάδων μέτρων. Για αυτούς του λόγους, μία ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης δεν αποτελεί από μόνη της ένα στεγανό εμπόδιο. Η παρέμβαση των μέσων καταστολής είναι απαραίτητη. Η ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης θα διευκολύνει και θα κάνει πιο ασφαλή την παρουσία τους. Θα πρέπει να εξασφαλίζουμε την ποιότητα και την ασφάλεια πρόσβασης καθώς και σημεία αναστροφής. »²

¹Μία ζώνη στήριξης είναι μία ζώνη με μικρή ή καθόλου επικινδυνότητα πυρός σε δασικές πυρκαγιές, όπως κάποιες αγροτικές περιοχές ή πυκνές αστικές ζώνες ή οι υδάτινες επιφάνειες

Λεζάντες σχήματος: Οριζόντια συστάδα Κάθετη συστάδα
 Οριζόντια ασυνέχεια κάθετη ασυνέχεια

Σχήμα 2 : Σχηματική αναπαράσταση των οριζόντιων και κάθετων δομών της βλάστησης (σύμφωνα με CEMAGREF 2001)

Οι βασικές αρχές που συνέδραμαν όλα τα προγράμματα χωροταξικού σχεδιασμού των δρυμών με στόχο την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών, είχαν εξ' ορισμού αυτό το στόχο. Από τότε, έχουν γίνει πολλές βελτιώσεις, διευκρινίσεις, τροποποιήσεις, τόσο στα πλαίσια του Δικτύου Ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, όσο πχ. και στο πλαίσιο των εργασιών υπό την επίβλεψη του Yves Cochelin σχετικά με τις «Στρατηγικές Ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης»³. Ωστόσο, αυτές οι βάσεις χρησιμοποιήθηκαν για την εφαρμογή των κυριότερων δράσεων χωροταξικού σχεδιασμού Αντιπυρικής Προστασίας Δάσους - D.F.C.I.⁴ συνδυάζοντας τις γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες, τόσο :

- από πλευράς σχεδιασμού μηχανισμών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης
- όσο και από πλευράς κανόνων συντήρησής τους, κυρίως μέσω δεσμεύσεων προερχόμενων από σύναψη συμβάσεων στα πλαίσια ειδικών «Αγρο-περιβαλλοντικών Μέτρων».(ΜΑΕ)

Γενικότερα, η έννοια της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης καλύπτει σήμερα κάθε «έργο με το οποίο έχει γίνει κάποια παρέμβαση στη βλάστηση, από πλευράς όγκου και δομής καύσιμης ύλης, για τη μείωση της ισχύος ενός πύρινου μετώπου που την πλήττει, λαμβάνοντας υπ' όψιν την ταχύτητα εξάπλωσης του μετώπου αυτού πάνω στην ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης»⁵

Ο ορισμός αυτός επιτρέπει να συμπεριλάβουμε κάθε τύπο συστήματος ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης καθώς και διάφορους λειτουργικούς σκοπούς: περιορισμός των επιφανειών που διασχίζει η φωτιά, μείωση των συνεπειών από το πέρασμα μεγάλων πυρκαγιών, μείωση του κινδύνου δημιουργίας εστιών φωτιάς, επέμβαση στις εστίες φωτιάς... Έτσι, δεν περιορίζεται στην απλή έννοια της λωρίδας αντιπυρικού σχεδιασμού ενός δρυμού.

³Ενδιαφέρον και σκοπιμότητα ενός διαχωρισμού δρυμών από στρατηγικές ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης - Γενικό Συμβούλιο της GREF

⁴ D.F.C.I. : Αντιπυρική Προστασία Δασών

⁵ ορισμός που δόθηκε στο RCC Αρ. 4 – Έννοια ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης

Η έννοια της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης

Les différents dispositifs de coupure de combustible

M. Dimanche - 2007 (d'après schémas CEMAGREF & Réseau Coupures de Combustible)

Διαφορετικοί μηχανισμοί ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης

Κύριος άνεμος
Αγροτική ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών
Κόμβος κατοικιών- δάσους
Εκθαμνωμένη λωρίδα ασφαλείας

Ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών ή δασο-κτηνοτροφική ζώνη

M. Dimanche- 2007 (σύμφωνα με τα σχήματα CEMAGREF & του Δικτύου Ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης)

Σχήμα 3 : Η έννοια της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης

Μέρος 2^ο: Κύριοι τύποι μηχανισμών πρόληψης δασικών πυρκαγιών που μπορούν να συνδυάσουν την κτηνοτροφία και τη γεωργία για τη διαχείριση και τη συντήρησή τους.

Για να ορίσουμε τους διαφορετικούς τρόπους συμμετοχής των γεωργικών ή κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων στις στρατηγικές πρόληψης δασικών πυρκαγιών, και κυρίως στη συντήρηση των συστημάτων ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, θα πρέπει πρώτα να καθορίσουμε σε ποιους τύπους διάταξης ανήκουν αυτές οι δραστηριότητες ή σε ποιους τύπους εντάσσονται.

2.1. – Οι ζώνες στήριξης ή ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών

Το σύστημα χωροταξικού σχεδιασμού των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης βασίζεται συχνά σε ζώνες στήριξης, οι οποίες αποτελούνται από τους υπάρχοντες αγροτικούς άξονες, τους αμπελώνες σε πεδινές εκτάσεις ή τις δεντροκαλλιέργειες.

Σε πολλούς νομούς της περιφέρειας Languedoc Roussillon, εμφανίζονται ως πρωταρχικά συστήματα ενίσχυσης του δικτύου δρυμών

Σχήμα 4 : ένα παράδειγμα ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών (Vaunage – Gard)

Αφορούν και άλλες παραγωγές εκτός της κτηνοτροφίας: αμπελοργία, δεντροκαλλιέργεια, μεγάλες καλλιέργειες...

Ωστόσο, αυτές οι παραγωγές σημειώνουν μεγάλη εξέλιξη, καθώς οι μεταφορές παραγωγής γίνονται τακτικά για περισσότερα από δέκα χρόνια: μείωση των επιφανειών των αμπελώνων με εκρίζωση, εγκατάλειψη των δεντροκαλλιεργειών, ανάπτυξη καλλιεργειών σιτηρών και ελαιών σε αντικατάσταση ή χορτάρισμα.

Έτσι, κατά την περίοδο 1988 – 2000, οι μεταβολές στις γεωργικές εκτάσεις είχαν συνέπειες για την περιφέρεια Languedoc Roussillon (πηγή: Agreste) :

- απώλεια 66 000 εκτάρων αμπελώνων και οπωρώνων
- απώλεια 14 000 εκταρίων εξειδικευμένων καλλιεργειών
- κέρδος 19 000 εκταρίων σε κτηνοτροφικές εκτάσεις και 16 000 εκταρίων με σιτηρά.

Ωστόσο, τα κέρδη σε κτηνοτροφικές εκτάσεις και σε εκτάσεις σιτηρών δεν αντιστάθμισαν τις απώλειες: ένα τμήμα της S.A.U.⁶ (38 000 εκτάρια) μετατράπηκε σε χέρσα γη και σε αλάνες ή ακόμα και σε οικοδομήσιμα οικόπεδα. Σε αυτό το πλαίσιο, η εξέλιξη της γεωργικής εκρίζωσης και το μέλλον των εκριζωμένων επιφανειών θα πρέπει να εξεταστούν προσεκτικά.

Η παρακολούθηση της εξέλιξης των γεωργικών αξόνων (πεδινές εκτάσεις και ζώνες αμπελώνων, οπωρώνων ή σιτηρών) που αποτελούν τις ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών, θα πρέπει ως εκ τούτου να αποτελέσει ένα σημαντικό άξονα εργασίας, από διαφορετικές οπτικές γωνίες: επηρεαζόμενες επιφάνειες, γεωγραφική κατανομή, στρατηγική σημασία ως προς την πρόληψη, κλπ...

Αυτές οι εκτάσεις, εκτός από το φαινόμενο του χορταριάσματος υπόκεινται σε μία καθόλου αμελητέα αστικοποίηση που μπορεί επίσης να διαταράξει την ορθή λειτουργία των στρατηγικών προστασίας των δρυμών.

Έτσι, σύμφωνα με τις έρευνες TERUTI που διεξήχθησαν το 2002, 8 % των οικοδομημένων επιφανειών το 1992 ελήφθησαν από το S.A.U. (αντιπροσωπεύουν περίπου 3200 εκτάρια, εκ των οποίων 1100 εκτάρια αμπελώνων) βλ. σχήμα 5.

Το υπόλοιπο των χτισμένων εκτάσεων προέρχονταν από χέρσα οικόπεδα και τεχνητά μη οικοδομήσιμες εκτάσεις (εργοτάξια και αλάνες).

Σχήμα 5 : Παράδειγμα εξάπλωσης γεωργικών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από τις οικοδομές (Vaunage - Gard)

Η διατήρηση των γεωργικών δραστηριοτήτων (σιτηρά, καλλιέργειες ζωοτροφών..) στις εκτάσεις των αμπελώνων που θα εκριζωθούν τα επόμενα χρόνια, θα αποτελέσει πιθανότατα καθοριστικό παράγοντα εξάπλωσης των δρυμών και της αποτελεσματικότητας της Αντιπυρικής Προστασίας Δασών στους υπάρχοντες αγροτικούς άξονες.

⁶ Χρησιμοποιούμενη γεωργική έκταση

2.2. – Ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών

Το ζήτημα της εγκυρότητας των μηχανισμών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ των δρυμών στα πλαίσια της πολιτικής πρόληψης και καταπολέμησης των δασικών πυρκαγιών τίθεται σήμερα σε ένα ιδιαίτερο και εξελικτικό πλαίσιο.

Οι ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών έχουν ως κύρια λειτουργία να συμβάλουν στο διαχωρισμό των δρυμών, να επιμερίσουν τις σημαντικότερες πυρκαγιές με πιθανότητες εξάπλωσης, και άρα να αποτρέψουν την καταστροφή των δασικών εκτάσεων από τη φωτιά. Για το σκοπό αυτό δημιουργείται και συντηρείται μία «λωρίδα αντιπυρικού σχεδιασμού» η οποία αποτρέπει την εξάπλωση της φωτιάς, και επιτρέπει στις δυνάμεις καταστολής να επέμβουν και να σταματήσουν τη φωτιά: πρόκειται κυρίως για μια «παθητική» λειτουργία. Η ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης, μπορεί δευτερευόντως να διασφαλίσει και μία «ενεργή» λειτουργία, καθώς η λωρίδα αντιπυρικού σχεδιασμού θα πρέπει να σταματάει ή τουλάχιστον να καθυστερεί τις λιγότερο επιθετικές πυρκαγιές, χωρίς την παρέμβαση των δυνάμεων καταστολής.

Σε μεγάλες πυρκαγιές, οι δυνάμεις καταστολής, κινητοποιούνται κυρίως για την προστασία των περιουσιών και των προσώπων και παρεμβαίνουν κατά κύριο λόγο στις περιοχές κοντά σε απομονωμένες κατοικίες ή σε συγκροτήματα κατοικιών που βρίσκονται σε άμεση εγγύτητα με τις δασικές ζώνες.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι δυνάμεις καταστολής, δεν έχουν πάντα τη δυνατότητα να παρέμβουν επί των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης για να σβήσουν τη φωτιά πριν φτάσει στις κατοικημένες περιοχές, ή για να αποτρέψουν την καταστροφή της δασικής κάλυψης των δρυμών τους οποίους πρέπει να προστατεύσουν οι ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης.

Το φαινόμενο αυτό θέτει δύο τύπους ζητημάτων :

- ο πρώτος αφορά στα ζητήματα αστικοποίησης, αναζητώντας να διευκολύνουμε το έργο των δυνάμεων καταστολής «δασικών πυρκαγιών» για την προστασία των περιουσιών και των ατόμων, με καλύτερο υπολογισμό του κινδύνου δασικών πυρκαγιών στις αστικές διαμορφώσεις (οικονομική διαχείριση των εκτάσεων, έλεγχος της αστικής εξάπλωσης, μείωση της ευπάθειας των υφιστάμενων κατοικιών σε επαφή με ζώνες επικινδυνότητας- ή «αυτοπροστασία»- δημιουργία κόμβων κατοικιών-δασών, κλπ)
- ο δεύτερος αφορά στη διατήρηση των συστημάτων ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών, πιθανότατα εφαρμόζοντας πρώτα τους μηχανισμούς μεγαλύτερης στρατηγικής σημασίας.

Στις ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης, οι οποίες είναι πάντοτε αναρτημένες και γνωστές στα σχέδια της νομαρχίας και του δασαρχείου, θα προσπαθήσουμε κυρίως να προσφέρουμε ζώνες στήριξης για την καταστολή που θα επιτρέπουν στις μονάδες της πυροσβεστικής να περάσουν και να παρέμβουν άμεσα στο μέτωπο ή στο πλαϊνό τμήμα της πυρκαγιάς.

Εδώ, η προτεραιότητα είναι «να μειώσουμε τις πυρκαγιές και να καταφέρουμε να έχουμε μία κυρίως φωτιά, μικρής ισχύος και να ελαχιστοποιήσουμε τους κινδύνους να ξεπεράσει τις ζώνες, από μεταπήδηση της φωτιάς.»⁷. Οι καύσιμες ύλες θα πρέπει να μειωθούν σημαντικά, ώστε η παρέμβαση των δυνάμεων καταστολής να γίνεται με ασφάλεια.

⁷ ορισμός που δόθηκε στο RCC Αρ. 4 – Έννοια της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης

Δύο παραδείγματα ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών :

Σχήμα 6 : Μία ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών που συντηρείται από τη βόσκηση στη Νότια Κορσική

Αυτός ο τύπος συστήματος ονομάζεται "Z.A.L." (ή Ζώνη Στήριξης της Καταστολής) στην Κορσική.

Δημιουργήθηκε, όπως φαίνεται από την ονομασία του, για να δρα με παθητικό τρόπο, επιτρέποντας στις δυνάμεις καταστολής να εγκατασταθούν και να παρέμβουν απ' ευθείας στη φωτιά.

Σχήμα 7 : Ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ αγροτικών δρυμών στο Gard

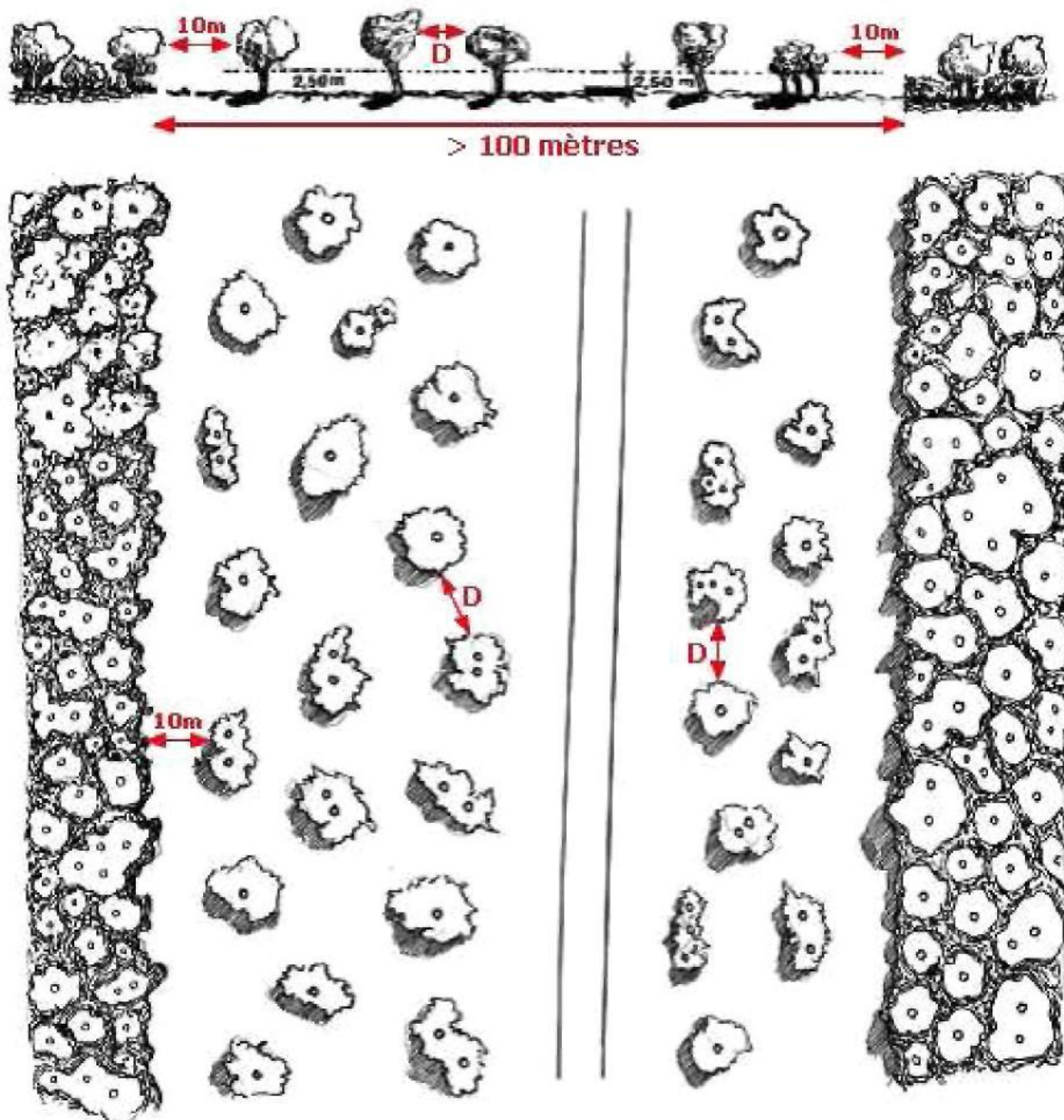
Αυτό το σύστημα εντάσσεται στο νομαρχιακό χάρτη στρατηγικών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης και συνδέεται με το Νομαρχιακό Σχέδιο Προστασίας των Δασών από τις Πυρκαγιές (P.D.F.C.I.) στο Gard.

Και στις δύο περιπτώσεις που παρουσιάζουμε, οι γεωργικές ή κτηνοτροφικές δραστηριότητες εμπλέκονται στη δημιουργία της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης και συμβάλουν άμεσα στη διατήρησή της.

Κάθε φορά που προγραμματίζονται γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες για τη συντήρηση των συστημάτων ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών, θα πρέπει να ορίζονται οι γεωργικές ή οι κτηνοτροφικές πρακτικές για τον έλεγχο των καύσιμων υλών (μέσω συγκεκριμένης συγγραφής υποχρεώσεων). Θα πρέπει παράλληλα να προτείνεται η αμοιβή για αυτές τις υποχρεωτικές πρακτικές ή για τα αποτελέσματα στη βλάστηση. Σήμερα το καταλληλότερο οικονομικό σύστημα αφορά στην υλοποίηση ειδικών αγρο-περιβαλλοντικών μέτρων της MAETER "DFCI".

Ωστόσο, η δράση για τη μείωση των καύσιμων υλών στις κτηνοτροφικές ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης θα επεκταθεί γρήγορα πέρα από την κεντρική ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης και σε περισσότερο βάθος, στις «ζώνες στήριξης» και «κτηνοτροφικής ενίσχυσης»⁸, όπως περιγράφεται σε επόμενο κεφάλαιο. Στις ζώνες που συντηρούνται από τη βόσκηση, οι συνέπειες στη βλάστηση της βόσκησης συνοδεύονται συχνά από μηχανικές παρεμβάσεις ή ελεγχόμενη καύση.

Σχήμα 8 : Παράδειγμα σχεδιασμού ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών με σκοπό τον περιορισμό των εκτάσεων μεγάλης πυρκαγιάς (J.L.Guiton & L.Kmiec, RCC N°4 et N°6 – 2000/2002). D = μεγαλύτερη διάμετρος προβολών στο έδαφος των δύο κορυφών

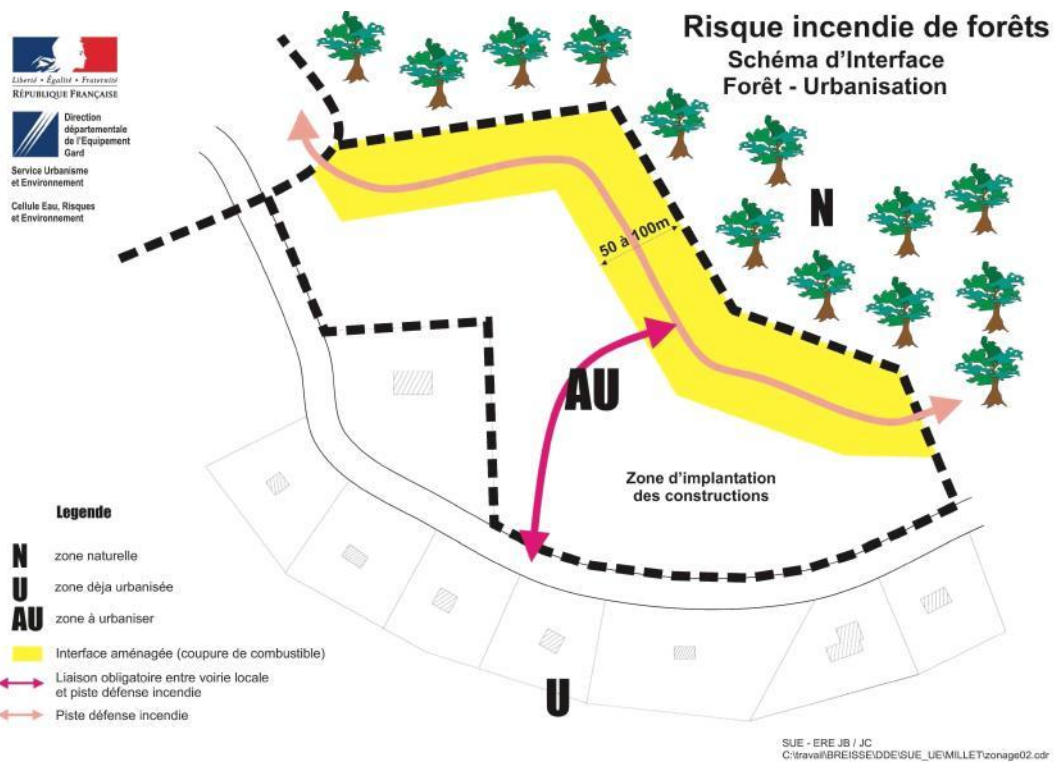
Αυτό το σχήμα εμφανίζει τους τρόπους επεξεργασίας των δέντρων βήμα - βήμα για ενήλικο πληθυσμό και καθορίζει τα ελάχιστα πρότυπα οριζόντιας ασυνέχειας που πρέπει να εφαρμοστούν .

2.3. – Οι κόμβοι κατοικιών- δάσους και οι εκθαμνωμένες λωρίδες ασφαλείας.

Πάνω σε αυτά τα συστήματα ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, θα αναζητήσουμε έναν ενεργό ρόλο ενώπιον του μετώπου της φωτιάς (χωρίς μέσα καταστολής) για να μειώσουμε τις συνέπειες της και έτσι :

- άλλοτε να διασφαλίσουμε επαρκείς συνθήκες ασφαλείας στις οδούς κυκλοφορίας που πλήττονται από μία φωτιά, μέσω των Εκθαμνωμένων Λωρίδων Ασφαλείας (ή B.d.S.) ;
- άλλοτε να βελτιώσουμε τις συνθήκες ασφαλείας στις ζώνες όπου ασκείται ανθρώπινη δραστηριότητα (κυρίως αστικοποιημένες), μέσω των κόμβων κατοικιών - δάσους.

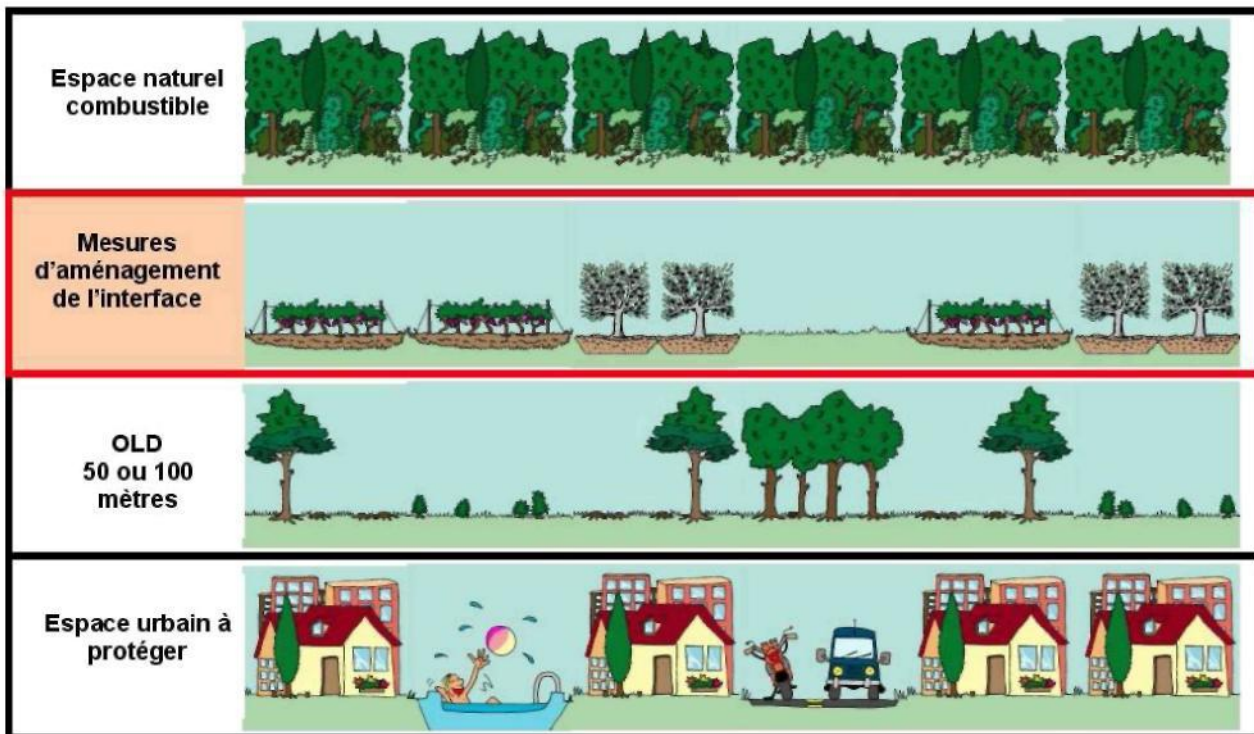
Η διαχείριση των ζωνών κόμβων κατοικιών- δάσους (ή αστικό περιβάλλον- δάσος) αποτελεί προτεραιότητα για πολλές υπηρεσίες και κοινότητες, καθώς η δημιουργία ασφαλών συνθηκών για τα άτομα και η προστασία των κατοικιών κινητοποιούν κατά πολύ τους πυροσβέστες σε μεγάλες πυρκαγιές, εις βάρος της κατάσβεσης στις ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης εντός των δρυμών.

Σχήμα 9 : Σχήμα αναπαράστασης κόμβου Αστικής Περιοχής-Δάσους (ή κόμβου κατοικιών- δάσους) – DDE du Gard (Μέσα στο σχήμα) Κίνδυνος Δασικών Πυρκαγιών, Σχήμα Κόμβου Δάσους- Αστικής περιοχής
Επεξήγηση N: φυσική ζώνη U: ήδη αστικοποιημένη ζώνη AU: ζώνη προς αστικοποίηση
Υποχρεωτική σύνδεση μεταξύ τοπικής οδού και ζώνης αντιπυρικής προστασίας
Ζώνη πυροπροστασίας

Δεδομένου ότι δεν φαίνεται απαραίτητα στο σχήμα 9, η έννοια του κόμβου μεταξύ κατοικιών και δάσους, θα πρέπει να ακολουθεί τη Νόμιμη Υποχρέωση Εκθάμνωσης (ή O.L.D.), που αποτελεί υποχρεωτική νομοθετική ρύθμιση, και ορίζει να γίνεται εκθάμνωση σε απόσταση 50 με 100 μέτρα από τις κατοικίες που βρίσκονται στα όρια ή στο εσωτερικό των δασικών ζωνών.

Το σχήμα 10 της επόμενης σελίδας παρουσιάζει το σχήμα όπου βασίζεται ο σχεδιασμός κόμβου αστικής περιοχής- δάσους, όπως ορίζεται στα πλαίσια της ειδικής ομάδας εργασίας του Δικτύου Ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης. Ο σχεδιασμός τους κόμβου περιλαμβάνει τουλάχιστον τις διαδικασίες εκθάμνωσης και τον απαραίτητο εξοπλισμό αντιπυρικής προστασίας, που μπορούν να συμπληρωθούν με συντήρηση με βόσκηση ή με προσαρμοσμένες καλλιέργειες (πχ. αμπελώνες και σπορώνες).

Εύφλεκτος φυσικός χώρος Μέτρα σχεδιασμού του κόμβου OLD 50 ή 100 μέτρα Αστικό περιβάλλον προς προστασία

Σχήμα 10 : Σχήμα αναπαράστασης της σύγχρονης κόμβων Αστικών Περιοχών- Δάσους που διαχωρίζει της ζώνη Νόμιμης Υποχρέωσης Εκθάμνωσης (O.L.D.) – ομάδα "κόμβος κατοικίες- δάσος του RCC (2007), σχέδιο M.Clopez DDAF 34.

Η προτεραιότητα διαχείρισης ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης σε κόμβο κατοικιών- δάσους, αφορά τη σημαντική μείωση των καύσιμων υλών ώστε να επιτευχθεί μία ενεργή δράση (ή παθητική, ανάλογα με τις συνθήκες) στο εξεταζόμενο μέτωπο φωτιάς.

Σε κάποιες περιπτώσεις, οι γεωργικές ή κτηνοτροφικές δραστηριότητες μπορούν να παρέμβουν σε αυτό το είδος ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, με αυστηρούς κανόνες διαχείρισης και συντήρησης, σχεδόν αντίστοιχους με τους κανόνες που εφαρμόζονται στις κεντρικές ζώνες των μηχανισμών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών.

Αντίθετα, τα συστήματα Εκθαμνωμένων Λωρίδων Ασφαλείας δεν ενδείκνυται η συντήρηση από κτηνοτροφικές δραστηριότητες, λόγω της γραμμικής και στενής τους διάταξης κατά μήκος των οδών κυκλοφορίας (δρόμων), εκτός εάν οι λωρίδες αυτές ορίζουν έναν ευρύτερο δασο-κτηνοτροφικό χωροταξικό σχεδιασμό.

Ωστόσο, η βόσκηση μπορεί να παρέμβει για τη συντήρηση των Εκθαμνωμένων Λωρίδων Ασφαλείας που βρίσκονται στις δασικές ζώνες ή στις ερημοποιημένες ζώνες από την διάνοιξη ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών, εάν τα συστήματα αυτά περιλαμβάνονται με τη σειρά τους σε δασο-κτηνοτροφικό χωροταξικό σχεδιασμό.

Μέρος 3^ο –Προτάσεις και τεχνικά και μεθοδολογικά στοιχεία για τη συντήρηση των ζωνών στήριξης.

Σε αυτές τις αγροτικές περιοχές μεταξύ δρυμών, μπορούμε να θεωρήσουμε ότι οι προληπτικές δράσεις θα επικεντρώνονται κυρίως:

- στις τούφες που σχηματίζουν οι χορταριασμένες λωρίδες και οι τάφροι και στις συστάδες και στους θάμνους περίφραξης της φυσικής βλάστησης που περιβάλλουν τις καλλιέργειες (σχ. 11^α)
- στα υπολείμματα των καλλιεργειών σιτηρών μετά τη συγκομιδή, καθώς τα άχυρα είναι βασικοί φορείς των ερπουσών πυρκαγιών (σχήμα 11β)
- στα χόρτα που φύονται σε αυτούς τους χώρους.

a- παράδειγμα τούφας

b- άχυρα μετά τη συγκομιδή σιτηρών

Σχήμα 11 : Προβληματική συντήρησης αγροτικών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών (Gard)

⁹ Στις ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης, οι λωρίδες αποτελούν ζώνες εύφλεκτης βλάστησης, δημιουργώντας μία συνέχεια μεταξύ δύο ζωνών βλάστησης εκτεθειμένων σε κίνδυνο πυρκαγιάς. Στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις, δημιουργούνται από τα όρια μη συντηρημένων αγρών και από τις χέρσες γαίες. Είναι ζώνες εστίας φωτιάς ή φορείς της πυρκαγιάς μέσα από τις ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης (Δίκτυο Ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης- 2006).

Τώρα θα πρέπει να διευκρινιστούν οι κατάλληλες ενέργειες για κάθε τύπο παραγωγής, που μπορούν να εφαρμοστούν από τους γεωργούς, και ακόμα να προταθούν συγκεκριμένα μέτρα (χρησιμοποιώντας πχ. το αγρο-περιβαλλοντικό σύστημα.)

3.1. - Κατεργασία της περιοχής γύρω από τους αγρούς

Πρόκειται για το κυριότερο σημείο στο θέμα πρόληψης πυρκαγιών σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις.

Η κατεργασία της περιοχής γύρω από τους αγρούς θα πρέπει να περιλαμβάνει καθαρισμό των περιοχών γύρω από τα χωράφια, κάθε χρόνο στις 30 Ιουνίου, προκειμένου να απομακρυνθεί η εύφλεκτη βλάστηση (χόρτα και θάμνοι) πριν από την επικίνδυνη περίοδο.

3.2. - Πρακτικές καλλιέργειας για τη μείωση της αναφλεξιμότητας του αγρού

Η εφαρμογή πρακτικών καλλιέργειας που επιτρέπει τη μείωση της αναφλεξιμότητας της βλάστησης που υπάρχει στον αγρό και κατά δεύτερο λόγο η πρόληψη πυρκαγιών στις αγροτικές ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης, θα πρέπει να λειτουργούν ως συμπληρωματική διαδικασία της συντήρησης των περιοχών γύρω από τους αγρούς. Αυτές οι συγκεκριμένες πρακτικές θα πρέπει να διαφέρουν ανάλογα με το είδος της καλλιέργειας. Εάν πρόκειται πχ. για μόνιμες καλλιέργειες (αμπελώνες, ελαιώνες) η κατεργασία στην εμβόλιμη βλάστηση θα πρέπει να γίνει πριν από την επικίνδυνη περίοδο (πριν τις 30 Ιουνίου), ώστε να έχει γίνει αποψίλωση του εδάφους από τα χόρτα και να περιοριστούν τα υπολείμματα στο έδαφος.

Οι πρακτικές που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν ανάλογα με τις καλλιέργειες που βρίσκονται πάνω στις ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης, είναι οι ακόλουθες :

- Αμπελώνες και οπωρώνες :

Εφαρμογή κατεργασίας εμβόλιμης βλάστησης (πχ. Σε περίπτωση κάλυψης από χόρτα) με ετήσιο στόχο τη δημιουργία αποψιλωμένου στρώματος από χόρτα και υπολείμματα στο έδαφος, μέχρι τις 30 Ιουνίου.

- Μεγάλες καλλιέργειες :

Ενσωμάτωση των άχυρων από επεξεργασία του εδάφους 15 ημέρες μετά από τη συγκομιδή (ελαφρύ όργωμα) ή σύνθλιψη (ή αφαίρεση) των υπολειμμάτων της συγκομιδής των άλλων καλλιεργειών.

- Εκτάσεις σε αγρανάπαιση και εκτάσεις περιβαλλοντικής κάλυψης:

Διατήρηση ενός αποψιλωμένου στρώματος από χόρτα, με περιορισμένα υπολείμματα στο έδαφος, εργασίες στην περίμετρο των αγρών μέχρι τις 30 Ιουνίου (πέραςμα ελαφριού οργώματος).

- Καλλιέργειες ζωοτροφών (λειμώνες):

Για τις καλλιέργειες που παράγουν ζωοτροφές και που βρίσκονται σε περιοχές αγροτικών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, η κύρια εκμετάλλευση της άνοιξης με χορτονομή (βλ. Βόσκηση) θα πρέπει να γίνεται συμπληρωματικά με την επεξεργασία της περιμέτρου των αγρών. Οι χορτονομημένοι λειμώνες είναι λιγότερο εύφλεκτοι και δεν αποτελούν φορείς της φωτιάς εάν τα όρια των αγρών έχουν υποστεί κατεργασία.

Σχήμα 12 : Παράδειγμα ελαφριού οργώματος σιτηρών μετά τη συγκομιδή (Hérault)

Σχήμα 13 : Εξάπλωση της φωτιάς σε άχυρα σιτηρών (φωτιά της 11^{ης} Σεπτεμβρίου 2007) στην Baillargues – Hérault) Θερμοκρασία : 29°C Άνεμος : 20 με 25 km/h

Το ελαφρύ όργανο των άχυρων μετά τη συγκομιδή αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο πρόληψης των πυρκαγιών στις αγροτικές ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών (καθώς και στις ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης των κόμβων κατοικιών- δάσους

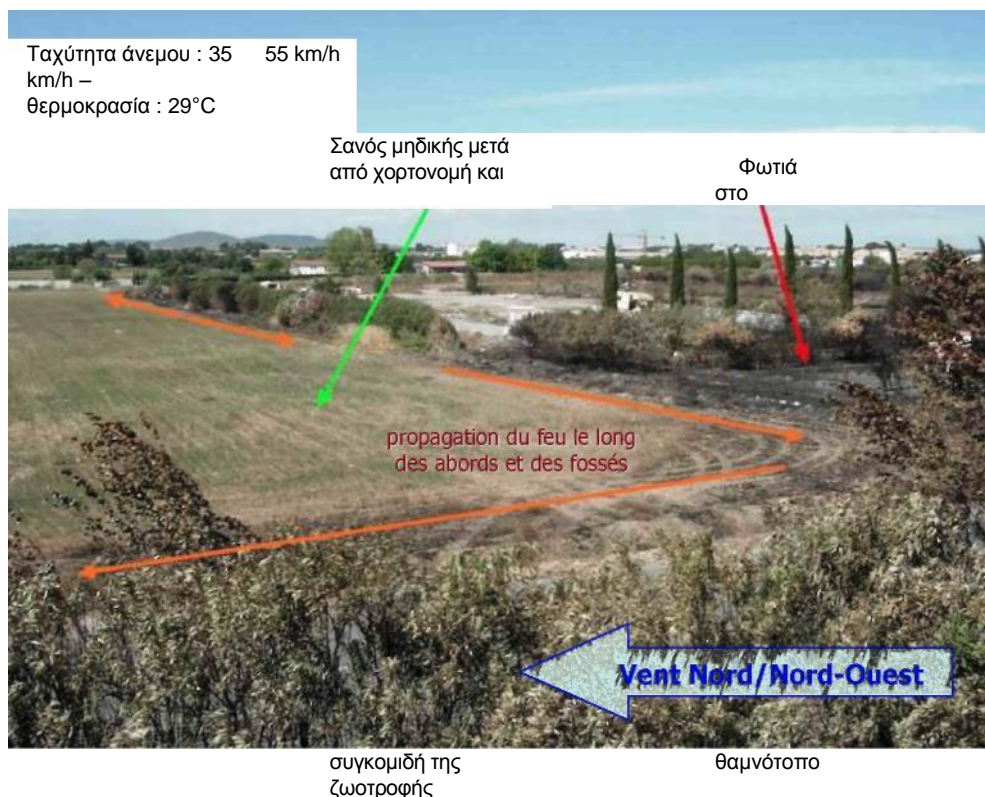
αεροφωτογραφία:
SDIS34 δεδομένα : M.Clopez
DDAF 34

3.3. – Προβλεπόμενες πρακτικές για τη διαχείριση των χέρσων γαιών

Η επιστροφή σε μία παραγωγική αξιοποίηση των χέρσων γαιών που βρίσκονται στις αγροτικές ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών, είναι κατ' αρχάς, η καλύτερη οδός. Αυτός ο στόχος γεωργικής αξιοποίησης θα έπρεπε λογικά να εντάσσεται πριν από τα μέτρα εκρίζωσης των αμπελώνων στους τομείς των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης με τη μεγαλύτερη στρατηγική σημασία.

Η υποκατάσταση των εκριζωμένων αμπελώνων από καλλιέργειες σιτηρών, ελαίων ή ζωοτροφών, θα ήταν προτιμότερη.

Σε αντίθετη περίπτωση, είναι απαραίτητο να υπάρξει πρόβλεψη για συγκεκριμένους μηχανισμούς συντήρησης των χέρσων γαιών. Ο στόχος θα είναι αυτά τα εδάφη να συντηρούνται μηχανικά, αρκετές φορές το χρόνο εφόσον κρίνεται απαραίτητο. Οι πρακτικές αυτές περιλαμβάνουν την επεξεργασία των περιοχών γύρω από τους συγκεκριμένους αγρούς, που θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν στο νέο περιφερειακό αγρο-περιβαλλοντικό σύστημα των MAETER ¹⁰.

Σχήμα 14 : Παράδειγμα συμπεριφοράς της φωτιάς στα περικόχρα καλλιεργείων ζωοτροφών (φωτιά της 1^{ης} Αυγούστου 2006 στη Lattes – Hérau

10 MAETER = Αγρο-περιβαλλοντικά χωροταξικά μέτρα

Μέρος 4^ο – Ανάλυση των εμπειριών από τη σύναψη συμβάσεων για τη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης.

4.1. – Η συντήρηση των μηχανισμών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από τη γεωργία και την κτηνοτροφία είναι αναγνωρισμένη εδώ και είκοσι χρόνια.

Μετά από την αύξηση των δασικών πυρκαγιών, η οποία εξηγείται από τη γενικευμένη ανάπτυξη χέρσων γαιών και θαμνότοπων σε μεγάλες εκτάσεις των δασικών ζωνών, σε χέρσα εδάφη και παλιές ζώνες που συντηρούνταν από τα κοπάδια, στις αρχές της δεκαετίας του 1980, ξεκίνησε μία πολιτική πρόληψης των δασικών πυρκαγιών ή Αντιπυρικής Προστασίας Δασών (D.F.C.I.).

Αυτή η προσπάθεια έχει δύο στόχους: την πρόληψη των πυρκαγιών και την εκ νέου ανάπτυξη της κτηνοτροφίας.

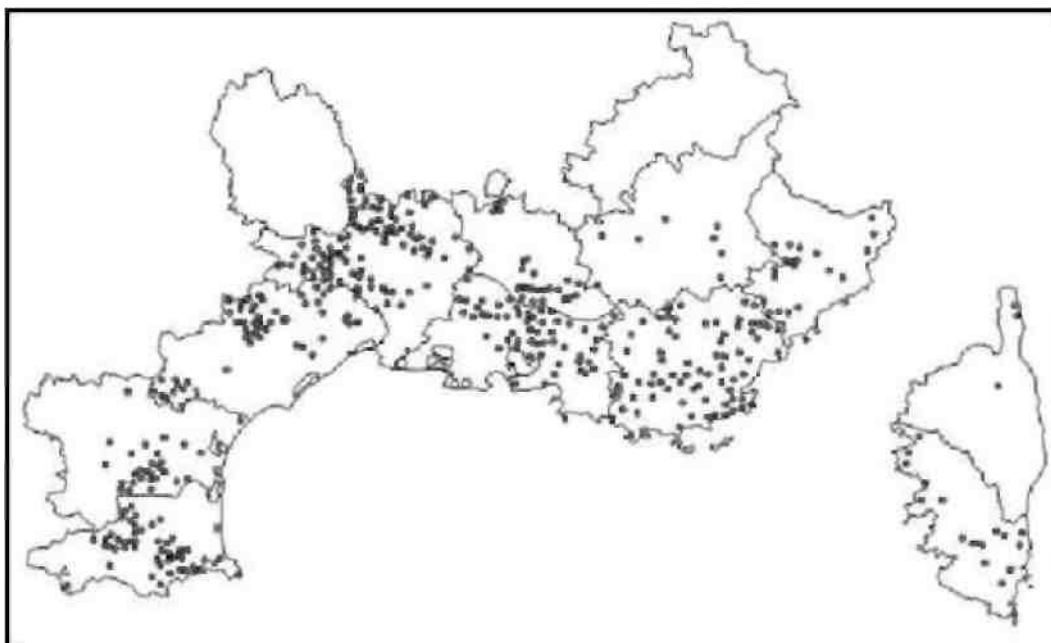
Εφαρμόζεται ταυτόχρονα σε δύο περιφέρειες: στο Languedoc Roussillon και στην περιφέρεια Προβηγκίας-Άλπων-Κυανής Ακτής.

Μετά από ένα πρώτο πειραματικό στάδιο, που διήρκησε μέχρι το 1990, όπου έγιναν ερευνητικές και πειραματικές δράσεις για τη μελέτη της συμμετοχής των κοπαδιών στην πρόληψη των δασικών πυρκαγιών, ακολούθησε ένα δεύτερο στάδιο ταχείας ανάπτυξης, με πολλά προγράμματα και στις δύο αυτές μεσογειακές περιοχές.

Η πολιτική αυτή διευκολύνθηκε από την κρατική χρηματοδότηση των ειδικών επενδύσεων (δασο-κτηνοτροφικός χωροταξικός σχεδιασμός και ανάκτηση της κτηνοτροφίας) και με τη δημιουργία μηχανισμών χρηματοδότησης για τη συντήρησή τους μέσω αγρο-περιβαλλοντικών μέτρων ή "M.A.E.", μηχανισμός που προτάθηκε στα πλαίσια του 2^{ου} Πυλώνα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ).

Το πλεονέκτημα της κτηνοτροφίας στη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης και στη διατήρηση των γεωργικών και κτηνοτροφικών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών, επιβεβαιώνεται με την αύξηση των Τοπικών Αγρο-περιβαλλοντικών Δράσεων ή "O.L.A.E." από το 1993 μέσω του ευρωπαϊκού κανονισμού 2078/92 που εγκαθίδρυσε τα M.A.E. ως συμπλήρωμα της ΠΑΚ. Οι δράσεις αυτές παρέχουν αμοιβές για τη βόσκηση των κοπαδιών στην ποώδη βλάστηση των εκθαμνωμένων ζωνών, καθώς και τυχόν συμπληρωματικές εργασίες από τους κτηνοτρόφους, ανάλογα με την περίπτωση.

Το σχήμα 15 παρουσιάζει τις εκτάσεις όπου η βόσκηση συμμετέχει, στα τέλη της δεκαετίας του 1990, στη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης στις τρεις Περιφέρειες της Προβηγκίας-Άλπων-Κυανής Ακτής, του Languedoc-Roussillon και της Κορσικής. Στις αρχές του 2000, 700 κτηνοτροφικές μονάδες συμμετέχουν με αυτό τον τρόπο στη συντήρηση 37.225 εκταρίων ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης. Τα αγρο-περιβαλλοντικά μέτρα με στόχο την Αντιπυρική Προστασία των Δασών (D.F.C.I) εφαρμόζονται σε 8 νομαρχίες της Περιφέρειας Languedoc-Roussillon και της Προβηγκίας-Άλπων-Κυανής Ακτής, ενώ 437 κτηνοτροφικές μονάδες έχουν προσυπογράψει μία σύμβαση συντήρησης 18.848 εκταρίων ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης. (Dimanche, Thavaud & Millat, 2000).

Σχήμα 15 : Τοπογραφικό ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης όπου η βόσκηση συμμετέχει στη συντήρηση της Αντιπυρικής Προστασίας Δασών (D.F.C.I). (Δίκτυο Ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης - 2000).

Πίνακας 1 : Ενδεικτική σημασία της κτηνοτροφίας στη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης στις μεσογειακές περιοχές (τα νούμερα αφορούν το έτος 2000 από το RCC/SIME-LR/ CERPAM)

Νομαρχίες	Aude	Gard	Hérault	Ανατολικά Πυρηναία	Bouches du Rhône	Var	Σύνολα
Αριθμός κτηνοτρόφων που συμμετέχουν	35	149	110	74	70	200	568
Αριθμός κοινοτήτων που συμμετέχουν	28	93	56	51	50	87	330
Επιφάνεια σε εκτάρια	2.899	6.500	12.650	5.000	2.200	10.000	37.049

4.2. – Εμπειρίες από την αγρο-περιβαλλοντική σύναψη συμβάσεων.

Μία εργασία κεφαλαιοποίησης των εμπειριών που αποκτήθηκαν στις μικρές περιφέρειες Aspres και Albères των Ανατολικών Πυρηναίων, καθώς και στις νομαρχίες Gard και Hérault διεξήχθη στα εδάφη εφαρμογής των αγρο-περιβαλλοντικών μέτρων για την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών.

Το 2006 διεξήχθη μία σειρά ερευνών στις περιοχές των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης υπό σύμβαση και στο ανθρώπινο δυναμικό καθώς και στους εμπειρογνώμονες, προκειμένου να αναλυθούν οι τρόποι συντήρησης και διαχείρισης των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από τις γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες, και για να εντοπιστούν οι κύριοι παράγοντες συντήρησης και οι βασικοί τρόποι γεωργικής και κτηνοτροφικής διαχείρισης των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης.

Ερευνήθηκαν 39 κτηνοτροφικές μονάδες σε τρεις νομαρχίες και 4 μονάδες δεντροκαλλιεργειών ή αμπελοκαλλιεργειών στο Gard.

Τα βασικά συμπεράσματα από αυτή την ανάλυση επιβεβαίωσαν το ενδιαφέρον των φορέων διαχείρισης της Αντιπυρικής Προστασίας Δασών (DFCI) για τη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από τις γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες, καθώς και τη χρησιμότητα των αγρο-περιβαλλοντικών συστημάτων. Επίσης αναδείχτηκε η κινητοποίηση της πλειοψηφίας των γεωργών και κτηνοτρόφων για αυτές τις διαδικασίες.

Ωστόσο, η ποιότητα και η μονιμότητα αυτής της συντήρησης δεν είναι εγγυημένες όταν σταματήσει η συμβατική αμοιβή που παρέχεται από τα MAE DFCI. Η διατήρηση αυτών των ειδικών μέτρων εμφανίστηκε ως πρωταρχικής σημασίας από πλευράς κινητοποίησης και δέσμευσης των αγροτών, αλλά και από πλευράς αποτελεσματικότητας των μηχανισμών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης.

Κατά συνέπεια, θα είναι δύσκολο να διασφαλιστεί ένα αποτέλεσμα που θα ικανοποιεί τις πολιτικές πρόληψης δασικών πυρκαγιών και που θα βασίζεται στη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από τις γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες χωρίς την παρέμβαση χρηματοδοτικών μηχανισμών για την αμοιβή αυτών των δράσεων.

Τα συμπεράσματα της μελέτης :

«Τα MAE DFCI συντέλεσαν, για μεγάλη πλειοψηφία ερωτηθέντων αγροτών, στη βελτίωση των διαδρομών τους ή της ποιότητας των καλλιεργειών τους.

Στην πράξη, τα μέτρα μεταφράστηκαν σε πραγματικά ανοίγματα του χώρου και κατά συνέπεια σε μείωση της καύσιμης βιομάζας.

Απαντώντας στην ερώτησή μας «τι θα απογίνουν αυτές οι εκτάσεις μετά το τέλος των συμβάσεων;» συγκρατούμε ότι με τη λήξη των συμβάσεων για τα μέτρα αυτά, οι αγρότες είχαν διαφορετικές αντιδράσεις. Οι μεν θα συνεχίσουν αυτόν τον τρόπο συντήρησης για να διατηρήσουν τους πόρους βόσκησης, ή μία καλή ποιότητα φυτών (αμυγδαλιές, λεβάντα), ενώ άλλοι δήλωσαν αναγκασμένοι να εγκαταλείψουν μέρος ή το σύνολο των εκτάσεων υπό σύμβαση, μετά τη λήξη της, λόγω υψηλού κόστους συντήρησης. Υπενθυμίζουμε ότι παρατηρούνται διαφορές μεταξύ των δύο περιφερειών, λόγω του διαφορετικού ιστορικού πλαισίου που συνδέεται με την υποβάθμιση των γεωργικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων καθώς και στις ιδιαιτερότητες του φυσικού περιβάλλοντος. Γενικότερα, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι κάποιες ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης διατηρούνται και χωρίς την υπογραφή των MAE DFCI, ωστόσο η συντήρηση γίνεται με λιγότερη επιμέλεια. Άλλες ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης τείνουν να καταστούν μη -ενεργές. Όσο αυξάνεται το ποσοστό κάλυψης από τη χαμηλή ξυλώδη βλάστηση, οι ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης δεν μπορούν να αποτελέσουν πλέον εμπόδιο στο μέτωπο της φωτιάς και δεν θα επιτρέπουν πια την ασφαλή επέμβαση των δυνάμεων καταστολής σε περίπτωση πυρκαγιάς.

Συγκρατούμε ότι ακόμα κι αν διατηρηθεί η συντήρηση σε κάποιους τομείς από τις πρακτικές των αγροτών, φαίνεται απαραίτητο να δημιουργηθούν νέα MAE που θα μπορέσουν να διασφαλίσουν μία τακτική συντήρηση, χάρη σε συγκεκριμένη συγγραφή υποχρεώσεων προσαρμοσμένη στις τοπικές ιδιαιτερότητες. Φαίνεται πιο λογικό να αμείβεται η εργασία που κάνουν οι αγρότες, καθώς αποτελεί πραγματική υπηρεσία προς το σύνολο, για την προστασία του δάσους, των περιορισίων ή ακόμα των ανθρώπινων ζωνών».

Σύμφωνα με τη :

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ- ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ

OCR INCENDI – ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Lora KOMEN & Jena NOBLET (2006)

4.3. – Εμπειρία από τέσσερις περιοχές ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης που συντηρήθηκαν από την κτηνοτροφία.

Οι τέσσερις περιπτώσεις αποκτηθείσας εμπειρίας που παρουσιάζονται παρακάτω, είναι χαρακτηριστικές των διαφορετικών συνθηκών που απαντώνται σε περιφερειακό επίπεδο ως προς τη συμμετοχή των κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων στη συντήρηση, αλλά και στη δημιουργία χωροταξικά σχεδιασμένων ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, σε ευαίσθητους δρυμούς, τόσο από άποψη βασικών δασικών διαμορφώσεων (δάση δρυών, καστανιώνων, δάση αριών, φρύγανα) και από άποψη χρησιμοποιούμενων κοπαδιών (πρόβατα, βοοειδή, αίγες) και των προϊόντων τους (κρέας, γάλα) ή ακόμα και από πλευράς συνθηκών εκτροφής (ανάκτηση/ εγκατάσταση, εκ νέου ανάπτυξη...):

- η κτηνοτροφική ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης του όρους Bouquet (Bouquet - 30) παρουσιάζει ένα παράδειγμα πρόληψης δασικών πυρκαγιών σε εκτάσεις με φρύγανα, με αριές και λευκές δρύες μέσω ανάκτησης- εκ νέου ανάπτυξης βόσκησης από κοπάδια βοοειδών.
- η κτηνοτροφική ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης των Bonnevaux (Gard) παρουσιάζει ένα παράδειγμα πρόληψης δασικών πυρκαγιών στις Hautes Cévennes (χερσότοποι Ατλαντικού και καστανιόνες) μέσω κοπαδιών προβάτων.
- η κτηνοτροφική ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης της Sumène (Gard) παρουσιάζει ένα παράδειγμα πρόληψης δασικών πυρκαγιών στις Cévennes basses, με ασβεστώδες και πυριτιούχο έδαφος (καστανιόνες, δάση δρυών και αριών) μέσω της εκ νέου ανάπτυξης βόσκησης από κοπάδια αιγών.
- η κτηνοτροφική ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης των Vivès (Ανατολικά Πυρηναία) παρουσιάζει ένα παράδειγμα πρόληψης δασικών πυρκαγιών σε δάσος φελλοδρυών στην Καταλανία μέσω ανάκτησης-εγκατάστασης ενός κοπαδιού αιγοπροβάτων.

**Κάντε κλικ σε αυτό το σύνδεσμο για να συμβουλευθείτε την :
Καρτέλα «Κτηνοτροφική ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης
στην Uzège»**

**Κάντε κλικ σε αυτόν το σύνδεσμο για να συμβουλευθείτε
την: Καρτέλα « Κτηνοτροφική Ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης
στις Hautes Cévennes »**

**Κάντε κλικ σε αυτόν το σύνδεσμο για να συμβουλευθείτε
την: Καρτέλα «Κτηνοτροφική Ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης
στις Basses Cévennes »**

**Κάντε κλικ σε αυτόν το σύνδεσμο για να συμβουλευθείτε την
: Καρτέλα «Κτηνοτροφική Ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης
στις Aspres »**

Μέρος 5^ο – Τρόποι ένταξης των αγρο-περιβαλλοντικών μέτρων στους μηχανισμούς πρόληψης δασικών πυρκαγιών.

Εδώ και είκοσι χρόνια εφαρμόζονται αγρο-περιβαλλοντικοί μηχανισμοί, υπό διαφορετικές πρακτικές, ώστε να καταστεί δυνατή η δημιουργία συμβάσεων μεταξύ αγροτών, σχεδόν αποκλειστικά κτηνοτρόφων, και πολιτείας, εκπροσωπούμενης από τις κρατικές δασικές υπηρεσίες, με στόχο την ενεργή συμμετοχή τους στη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, μέσω δράσεων που θα μπορούσαν να διασφαλίσουν για τη μείωση της καύσιμης βιομάζας. Ο απολογισμός αυτών των ενεργειών υπήρξε ιδιαίτερα θετικός και οι δασικές υπηρεσίες βασίζονται πλέον σε αυτές τις διαδικασίες για τη διασφάλιση του σχεδιασμού της Αντιπυρικής Προστασίας Δασών.

Οι εφαρμοζόμενες αρχές αμοιβής, υπολογίζονταν αρχικά με βάση τις συμπληρωματικές δαπάνες ή τις ζημιές, που αφορούσαν το συνδυασμό:

- του στρατηγικού επιπέδου Αντιπυρικής Προστασίας Δασών (D.F.C.I.) της συμβεβλημένης ζώνης (ζώνη κλειδί, ζώνη στήριξης, ζώνη κτηνοτροφικής ενίσχυσης- βλ. σελίδα 52)
- του επιπέδου ανάληψης στόχων για τη βλάστηση (διατήρηση ή μείωση της ανάπτυξης θαμνότοπων)
- της δυναμικής της ανάπτυξης θαμνότοπων (πχ. έλεγχος της αναδημιουργίας βλάστησης μετά το αρχικό άνοιγμα)
- και ανάλογα με την περίπτωση, κάποιων άλλων παραμέτρων όπως η κτηνοτροφική αξία των ζωνών υπό σύμβαση...

Αυτή η αμοιβή απαντούσε σε μία λογική παροχής υπηρεσιών από τους κτηνοτρόφους προς την πολιτεία, και δεν ακολουθούσε το συνηθισμένο μοντέλο των αγροτικών επιδοτήσεων. Η δομή που δημιουργήθηκε είχε ως στόχο την παροχή κινήτρων για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των κτηνοτρόφων.

Εάν σήμερα, το σύνολο των εταίρων πρόληψης των δασικών πυρκαγιών εξακολουθεί να είναι πεπεισμένο για τα πλεονεκτήματα της κτηνοτροφίας ως μέσο συντήρησης των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, θα πρέπει να σκεφτούμε νέους τρόπους οργάνωσης, εφαρμογής και χρηματοδότησης αυτής της συντήρησης. Και κυρίως μέσα στο πλαίσιο των νέων προτεινόμενων διαδικασιών για συγχρηματοδότηση από το ΕΓΤΑΑ, θα πρέπει να αναζητηθούν νέοι τρόποι λειτουργίας και χρηματοδότησης.

5.1. – Το μέλλον των αγρο-περιβαλλοντικών συμβάσεων για τη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης είναι αβέβαιο, λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος και αβεβαιότητας που κυριαρχούν εδώ και πολλά χρόνια.

Οι κυριότερες δυσκολίες που συναντούν σήμερα οι δασικές υπηρεσίες και οι κτηνοτρόφοι, αφορούν:

- αφ' ενός τις πολύ συχνές αλλαγές στις διαδικασίες, γεγονός που αποτελεί εμπόδιο στη ζητούμενη αποτελεσματικότητα της πρόληψης (προβλήματα κατανόησης και προσαρμογής της διαδικασίας, μεταβολές των υποχρεώσεων για τον ίδιο στόχο, κλπ) - πίνακας 2.
- αφ' εταίρου την ολοένα και πιο διοικητική και λιγότερο λειτουργική εξέλιξη αυτών των εργαλείων, καθώς η επιλογή δεν γίνεται πλέον βάση της προσαρμογής της σύμβασης στους στόχους προς επίτευξη στο αγροτεμάχιο, ή στην ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης προς συντήρηση, αλλά περισσότερο με λογική βασισμένη στον προϋπολογισμό και στις διαδικασίες.

Οι προτεινόμενοι μηχανισμοί κατά τη διάρκεια του προγράμματος συνδυάζουν έλλειψη αναγνωσιμότητας για τους αγρότες και διαχείριση συμβάσεων και μέσω των φορέων διαχείρισης των περιοχών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης.

Πίνακας 2 : Οι μεταβολές στις διοικητικές διαδικασίες των ΜΑΕ στη Γαλλία μεταξύ 1989 και 2003

Έτος	Εφαρμοστέα αγρο-περιβαλλοντική πολιτική
1989-90	Άρθρο 19 του κανονισμού CEE 797/85
1993-1994	Πριμ για τη Διατήρηση Συστημάτων Εκτεταμένης Κτηνοτροφίας "P.M.S.E.E." (Μ.Α.Ε. του ευρωπαϊκού κανονισμού 2078/92)
1994-1995	Τοπικές Αγρο-περιβαλλοντικές δραστηριότητες "ΟΛΑΕ" (ΜΑΕ του ευρωπαϊκού κανονισμού 2078/92)
2000	Εδαφικές Συμβάσεις Εκμετάλλευσης "C.T.E." (Μ.Α.Ε. του ευρωπαϊκού κανονισμού 2078/92)
2002	Πριμ Αγρο-περιβαλλοντικής χορτονομής PHAE (ΜΑΕ του ευρωπαϊκού κανονισμού 2078/92)
2003	Συμβάσεις Αειφόρου Γεωργίας "C.A.D." (Μ.Α.Ε. του ευρωπαϊκού κανονισμού 2078/92)
2006	Αναβολή προϋπολογισμού των Συμβάσεων Αειφόρου Γεωργίας (CAD)
2007	Τοπικά αγρο-περιβαλλοντικά μέτρα (MAETER)

Κατά την εφαρμογή των C.T.E., τη γαλλική εκδοχή των ευρωπαϊκών αγρο-περιβαλλοντικών μέτρων, που προτείνει μία αγρο-περιβαλλοντική σύμβαση εστιασμένη στην αγροτική εκμετάλλευση, οι επιλογές δεν καθοδηγούνταν και τα μέτρα δεν αποφασίζονταν σε τοπικό επίπεδο, όπως συνέβαινε μέσα από το μηχανισμό των O.L.A.E.

Ένα δύσκολο διοικητικό και χρηματοδοτικό πλαίσιο άφησε μικρά περιθώρια προσαρμογής της σύμβασης στις ανάγκες και στην τοπική πραγματικότητα, και το σύστημα έχασε την αρχική ευελιξία των O.L.A.E. Ο στόχος της Αντιπυρικής Προστασίας Δασών (D.F.C.I.) δεν αποτελούσε πλέον ξεχωριστό αντικείμενο, αλλά βασίστηκε σε έναν κατάλογο περιφερειακών μέτρων, με προοδευτική ολίσθηση προς την αρχή υποχρέωσης των μέσων- ή των πρακτικών- (ορίζοντας πχ. «υποχρέωση βόσκησης», ετήσια περιφερειακή σύνθλιψη υπολειμμάτων, τήρηση βιβλίου βόσκησης, ακόμα και συγκεκριμένο αριθμό ζώων που έπρεπε να τηρηθεί), αντί για υποχρεωτικά αποτελέσματα.

Στα τέλη του 2002, μόνο δύο χρόνια μετά τη θεσμοθέτηση των C.T.E. και ενώ το σύστημα ήταν ακόμα σε φάση έναρξης, ξεκίνησε μία καινούργια διαδικασία στη Γαλλία μέσω της C.A.D. (Σύμβαση Αειφόρου Γεωργίας), ένας από τους στόχους της οποίας υπήρξε η απλοποίηση των διαδικασιών. Παραδόξως, εμφανίστηκαν νέες επιπλοκές και διοικητικοί ή οικονομικοί περιορισμοί που περιόριζαν σημαντικά την εφαρμογή των Μ.Α.Ε. ειδικά για τη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης της Αντιπυρικής Προστασίας Δασών (D.F.C.I.). Πολύ γενικευμένα μέτρα, ελάχιστα προσαρμοσμένα στην προβληματική Αντιπυρική Προστασία Δασών (D.F.C.I.) πλαισιωμένα με πολύ διοικητικό τρόπο, είχαν ως αποτέλεσμα να υπάρξει μικρός αριθμός κτηνοτρόφων που τελικά ανανέωσαν τη σύμβαση τους Μ.Α.Ε. D.F.C.I. στα πλαίσια των διαδικασιών C.T.E. ή C.A.D.

Έτσι, στην περιφέρεια Languedoc Roussillon, περάσαμε από τις αρκετές εκατοντάδες κτηνοτρόφους που είχαν υπογράψει τις «συμβάσεις O.L.A.E. D.F.C.I.» για εκτάσεις περίπου 12.000 εκταρίων ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης (πίνακας 4), σε κάποιες δεκάδες κτηνοτρόφων και γεωργών, με συμβάσεις μερικών εκατοντάδων εκταρίων στα τελευταία συστήματα των C.T.E. ή των C.A.D.

Πίνακας 3 : Επίπεδο συμβάσεων σε OLAE ή CTE για την συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης μέσω της κτηνοτροφίας (RCC/SIME-LR - 2000).

Νομαρχίες	Aude	Gard	Hérault	Pyrénées Orientales	Σύνολα
Αριθμός συμβεβλημένων κτηνοτρόφων	25	114	56	57	252
Αριθμός συμμετεχουσών κοινοτήτων	15	88	35	40	178
Έκταση υπό σύμβαση σε εκτάρια	1.700	4.796	2.403	3.595	12.494

5.2. – Το νέο σύστημα αγρο-περιβαλλοντικών εδαφικών μέτρων, απαντά στην πρόκληση της αντιπυρικής προστασίας των δασών στο Languedoc Roussillon.

- Το επιχειρησιακό πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ στο Languedoc Roussillon (DRDR¹¹ έκδοση της 14/12/2007) προβλέπει ρητά έναν ειδικό μηχανισμό πρόληψης των πυρκαγιών (MAETER DFCI)

Τα αποσπάσματα του πίνακα που ακολουθεί αναπτύσσουν τους επιδιωκόμενους στόχους από πλευράς πρόληψης και αποτελεσμάτων.

Πίνακας 4 : Κύρια στοιχεία του επιχειρησιακού πλαισίου των MAETER DFCI (DRDR Languedoc Roussillon - extraits)

Μέτρο	Πληρωμή αγρο-περιβαλλοντικών μέτρων Εδαφικά αγρο-περιβαλλοντικά μέτρα Πρόκληση αντιπυρικής προστασίας
Κωδικός Μέτρου	214-I-3-1
Στόχοι του συστήματος παροχής βοήθειας	<p>Τα εδαφικά αγρο-περιβαλλοντικά μέτρα στοχεύουν κυρίως στην ορθή αντιμετώπιση των τοπικών απειλών που συνδέονται με τις πυρκαγιές.</p> <p>Η ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης αποτελεί ένα έργο που στοχεύει στο διαχωρισμό των δρυμών και δρα συνεπικουρικά με τις κλασσικές υποδομές - νομαρχιακοί και κοινοτικοί δρόμοι, ζώνες DFCI (Αντιπυρικής Προστασίας Δασών) στα σημεία παροχής νερού....</p> <p>Ο στόχος τους είναι να :</p> <ul style="list-style-type: none"> ^ μειώσουν τις πιθανότητες επέκτασης των πυρκαγιών, διακόπτοντας την ομοιομορφία της βλάστησης που ενδέχεται να αποτελέσει εστία ανάπτυξης μεγάλων πυρκαγιών. ^ αποτελέσουν ταυτόχρονα εμπόδιο για τη φωτιά και ασφαλές έδαφος για την καταστολή της. ^ προκαλέσουν, εφόσον δεν μπορούν να το σταματήσουν, κατάτμηση του μετώπου της φωτιάς, μία σημαντική μείωση της ισχύος της πυρκαγιάς και επιβράδυνση της ταχύτητας εξάπλωσής της, ώστε να μπορέσουν να αναλάβουν γρήγορα δράση οι δυνάμεις καταστολής. <p>Μία ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης θα επιτρέψει :</p> <ul style="list-style-type: none"> ^ τη στήριξη της τοπικής οικονομίας και κυρίως της αγροτικής, κτηνοτροφικής και τουριστικής δραστηριότητας. ^ την προστασία πολλών περιοχών με επικινδυνότητα (δάση, φυσικό περιβάλλον, περιορισές, κατοικημένες περιοχές, τοπία...) ^ να συμβάλει στην αειφόρο ανάπτυξη του εδάφους, στην ποιότητα και στη διατήρηση της βιοποικιλότητας. <p>Η δημιουργία ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης χρηματοδοτείται από το μέτρο 226.</p> <p>Μία νέα γενιά MAE, Αγρο-περιβαλλοντικών Μέτρων, εφαρμόζεται από το 2007, με στόχο να ωθήσει τους αγρότες που διαθέτουν χωράφια πάνω στις ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης σύμφωνα με το Νομαρχιακό Σχέδιο αντιπυρικής προστασίας δασών (PDPFCI), να συντηρήσουν τα αγροτεμάχια κείμενα στις ζώνες αυτές, ανεξάρτητα από την έδρα της εκμετάλλευσής τους.</p> <p>Η διαρκής αποτελεσματικότητα των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης περνά μέσα από τη διάνοιξη και τη διατήρηση των αγροτικών εκτάσεων που εντάσσονται στους στρατηγικούς στόχους της αντιπυρικής προστασίας δασών (DFCI) και που ορίζονται στα πλαίσια της PDPFCI (σύνδεσης των δρυμών με ανοιχτές ζώνες αγροτικής, κτηνοτροφικής χρήσης ή άλλων δραστηριοτήτων που να μπορούν να διατηρούν τη διάνοιξη των εκτάσεων και να τις συντηρούν.)</p>
Δείκτες εφαρμογής	<p>Αριθμός δικαιούχων εκμεταλλεύσεων: 140</p> <p>Συνολική συμμετέχουσα έκταση : 6.300 εκτάρια</p> <p>Συνολικός αριθμός συμβάσεων : 140</p> <p>Φυσική έκταση που δικαιούται αγρο-περιβαλλοντική υποστήριξη : 60 000 εκτάρια</p>

11 DRDR : Περιφερειακό Έγγραφο Αγροτικής Ανάπτυξης

- Το οικονομικό πλαίσιο για το σύστημα 214 των MAETER DFCI (σύμφωνα με το DRDR Languedoc Roussillon έκδοση της 14/12/2007) φαίνεται ανεπαρκές.

Οι δύο ακόλουθοι πίνακες δείχνουν τις πιθανές ενδείξεις για μέσα χρηματοδότησης που θα είναι διαθέσιμα για την υλοποίηση του συστήματος MAETER DFCI. Εμφανίζουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των επιδιωκόμενων στόχων και των δυνατοτήτων που θα προσφερθούν στην πραγματικότητα στα πλαίσια του σημερινού προγραμματισμού του ΕΓΤΑΑ.

Πίνακας 5 : Εκτίμηση των προβλεπόμενων δεσμεύσεων των MAETER DFCI (με βάση τα προβλεπόμενα δεδομένα ΕΓΤΑΑ που αναφέρονται στο DRDR).

MAETER DFCI	Προβλεπόμενο ΕΓΤΑΑ (ποσοστό συγχρηματοδότησης ΕΓΤΑΑ=55%)	Εθνική προβλεπόμενη αποζημίωση (ποσοστό συγχρηματοδότησης = 45%)	Σύνολο προβλέψεων	Διαθέσιμος φάκελος ετήσιων δεσμεύσεων
214 I3-1	1.000.000€	818.182 €	1.818.182€	259.740 €

Πίνακας 6 : Σύγκριση μεταξύ του αριθμού των συμβάσεων και της έκτασης υπό σύμβαση που προβλέπεται στο DRDR και του πραγματικού αριθμού των προβλεπόμενων (με βάση τα προβλεπόμενα δεδομένα του ΕΓΤΑΑ που αναφέρονται στο DRDR).

MAETER DFCI	Αριθμός προβλεπόμενων ή πιθανών συμβάσεων	Συμβεβλημένη επιφάνεια από προβλεπόμενη ή προγραμματισμένη σύμβαση	Επίπεδο ετήσιας αμοιβής ανά σύμβαση	Επιφάνεια ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης δυνητικά που μπορεί να υπαχθεί σε σύμβαση	Επίπεδο αμοιβής ανά συμβεβλημένο εκτάριο
Αριθμός προβλεπόμενων συμβάσεων στο DRDR	140	45 εκτ	1 855€	6 300 εκτ	μη συμβατό με το ελάχιστο επίπεδο αμοιβής ανά εκτάριο ¹²
Αριθμός πραγματικά επιτρεπόμενων συμβάσεων	47	42 εκ	5 500€	1 983 εκτ. το μέγιστο	131€/ εκτ. Το ελάχιστο

Οι φάκελοι που εγκρίθηκαν για τα MAETER DFCI θα επιτρέψουν μόνο ένα περιορισμένο αριθμό συμβάσεων : λιγότερες από πενήντα ανα περιοχή.

Δεδομένου του επιπέδου ελάχιστης αμοιβής ανά εκτάριο από ένα MAETER DFCI (περίπου 131,00€ ανά εκτάριο ετησίως), η επιφάνεια που τελικά θα υπαχθεί σε συμβάσεις θα είναι πολύ μικρότερη από τις προβλέψεις: κάτι λιγότερο από 2 000 εκτάρια.

Με βάση αυτή την υπόθεση, μόνο οι βασικές δεσμεύσεις θα υπαχθούν σε σύμβαση. Για τις μεγαλύτερες δεσμεύσεις που αφορούν στη μείωση της εύφλεκτης βλάστησης, η αύξηση των αμοιβών ανά εκτάριο θα μειώνει ακόμα περισσότερο και με πιο σαφή τρόπο την υπαγόμενη σε σύμβαση επιφάνεια σε επίπεδο περιφέρειας (που μπορεί να τη μειώσει σε περίπου 1.600 εκτάρια).

Για την επίτευξη των στόχων εφαρμογής που εμφανίζονται στο DRDR (σε αριθμό συμβάσεων ή σε επιφάνεια) θα πρέπει να τριπλασιαστούν τουλάχιστον οι πόροι του ΕΓΤΑΑ που προορίζονται για το μέτρο ή να εξευρεθούν άλλοι πόροι χρηματοδότησης.

Εάν οι προτεινόμενοι φάκελοι επιτρέπουν μόνο σαράντα περίπου συμβάσεις σε σχέση με τις πάνω από 200 που εφαρμόστηκαν στην ακμή της ανάπτυξης του συστήματος O.L.A.E. D.F.C.I., μπορούμε λογικά να αναρωτηθούμε για την τελική αποτελεσματικότητα της διαδικασίας.

¹²Το ελάχιστο επίπεδο αμοιβής ανά εκτάριο είναι : 131 €/ εκτ (ενιαίες δεσμεύσεις Socle H 02 + Herbe 01 + Herbe

5.3. – Πρακτικές εφαρμογής των MAETER DFCI στο Languedoc.

- Το σύστημα των ενιαίων εδαφικών δεσμεύσεων προτείνει:

Ο προτεινόμενος μηχανισμός βασίζεται σε συνδυασμό εστιασμένων ενιαίων δεσμεύσεων, κυρίως αναφορικά με τις πρακτικές προς υλοποίηση.

- καταγραφή των πρακτικών βόσκησης και των μηχανικών παρεμβάσεων
- τυχόν τοποθέτηση και αφαίρεση φραχτών
- εφαρμογή ενός σχεδίου διαχείρισης των συμβεβλημένων αγρών
- συγκεκριμένοι τρόποι βόσκησης,
- μηχανικές παρεμβάσεις προς εφαρμογή (χορτονομή, σύνθλιψη)
- πραγματοποίηση ελεγχόμενης καύσης ή καύσης χόρτων στον αγρό, κλπ,

ή σε απαγορεύσεις και περιορισμούς:

- απουσία οργώματος,
- ορυκτά λιπάσματα με περιορισμό 60-30-60,
- απαγόρευση χημικής ζιζανιοκτονίας, κλπ.

Το ποσό αμοιβής ανά εκτάριο εξαρτάται γενικότερα από τον αριθμό των απαιτούμενων παρεμβάσεων κατά τη συμβατική περίοδο (αριθμός βοσκοτόπων, αριθμός περιφερειακών συνθλίψεων...). Ωστόσο, με εξαίρεση τους λειμώνες χορτονομής, ο αριθμός παρεμβάσεων θα πρέπει τον περισσότερο καιρό να περιορίζεται σε μία ή δύο επί της βλάστησης των διαδρομών σε μία συμβατική περίοδο πέντε ετών. Μεγαλύτερη συχνότητα παρεμβάσεων θα ήταν στην πραγματικότητα αρνητική για την καλή διαχείριση των κτηνοτροφικών πόρων και για την ανανέωσή τους. Τα επίπεδα αμοιβής που προκύπτουν μειώνονται έτσι κατ' αντιστοιχία: πχ. μια δέσμευση που προβλέπει την πραγματοποίηση δύο περιφερειακών συνθλίψεων σε πέντε χρόνια, θα αμειφθεί με τα δύο πέμπτα (2/5) της μέγιστης αμοιβής που υπολογίζεται με βάση μία περιφερειακή σύνθλιψη ανά έτος.

Το σύστημα επιτρέπει την εκπόνηση δύο μέτρων ανά τύπο καλλιεργήσιμης κάλυψης (αλλά ανά τύπο φυτικής διαμόρφωσης ή βοσκότοπο) για μία δεδομένη έκταση εφαρμογής, δηλαδή εκ των προτέρων για το σύνολο μιας περιοχής. Τα δύο αυτά μέτρα αποτελούνται από δύο συνδυασμούς συμπληρωματικών ενιαίων δεσμεύσεων, όπου το δεύτερο προτείνει μια συμπληρωματική δέσμευση ως προς την πρώτη.

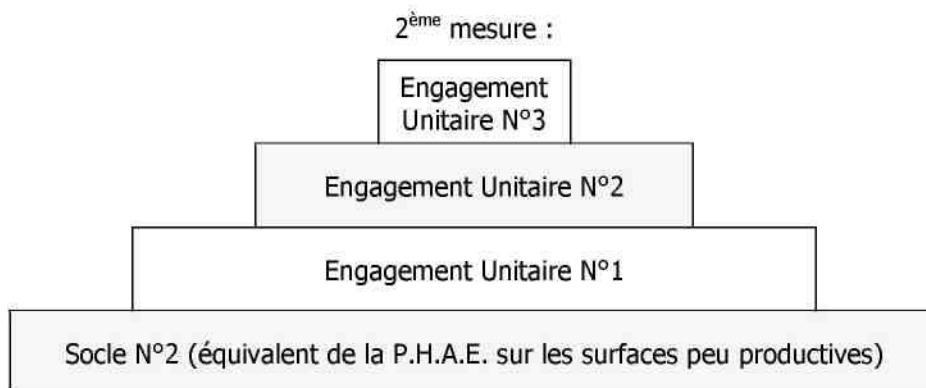
Σχήμα 16 : Οι συνδυασμοί επιτρεπόμενων ενιαίων δεσμεύσεων για την εκπόνηση των δύο μέτρων με κάλυψη

1^ο μέτρο:

2^η Ενιαία Δέσμευση

1^η Ενιαία Δέσμευση

Socle Ap. 2 (αντίστοιχο της PNAE για τις επιφάνειες μικρής παραγωγικότητας)

2^ο μέτρο

Ενιαία Δέσμευση Αρ. 3

Ενιαία Δέσμευση Αρ. 2

Ενιαία Δέσμευση Αρ.1

Socle Αρ. 2 (αντίστοιχο της PHAE για τις επιφάνειες μικρής παραγωγικότητας)

-Οι κύριες ενιαίες δεσμεύσεις που χρησιμοποιούνται για τη σύναψη συμβάσεων συντήρησης των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης.

Οι παρακάτω ενιαίες δεσμεύσεις χρησιμοποιούνται για την εκπόνηση των δύο μέτρων που προτείνονται για τη σύναψη συμβάσεων συντήρησης των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης :

- Υποχρεωτικές Δεσμεύσεις:
 - "SOCLE01" (εκτάσεις επονομαζόμενες «παραγωγικές» -λειμώνες-) ή "SOCLE02" (λιγότερο «παραγωγικές» επιφάνειες –διαδρομές-) αμοιβόμενες δεσμεύσεις 76 ή 61 €/ εκτάρια/ έτος) αντίστοιχα
 - "HERBE01" – Καταγραφή των παρεμβάσεων και των πρακτικών (σταθερή αμοιβή = 17€/ εκτάρια/ έτος)
- Γενικότερα συμπληρωματική δέσμευση με τις δύο υποχρεωτικές δεσμεύσεις:
 - "HERBE09" - Κτηνοτροφική διαχείριση που περιλαμβάνει την εκπόνηση σχεδίου βόσκησης (αναλογική αμοιβή= 53€/ εκτ./ έτος το μέγιστο)
- Άλλες δεσμεύσεις μαζί με τις παραπάνω :
 - "OUVERT01" – Άνοιγμα υποβαθμισμένου περιβάλλοντος (αναλογική αμοιβή = 187 €/εκτ/έτος το μέγιστο)
 - "OUVERT02" - Διατήρηση του ανοίγματος με μηχανική αφαίρεση (αναλογική αμοιβή = 72€/ εκτ. / έτος το μέγιστο)
 - "HERBE10" – Διαχείριση λιβαδικών εκτάσεων με χόρτο και χερσότοπων χαμηλής βλάστησης (αναλογική αμοιβή = 73€/ εκτάριο/ έτος το μέγιστο)
 - "OUVERT03" – Καύση ή ελεγχόμενη καύση χόρτων (αναλογική αμοιβή = 75 €/εκτ./ έτος το μέγιστο)

- **Τα εφαρμοστέα μέτρα (MAETER DFCI) στα πλαίσια των συστημάτων ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης.**

Μπορούν να προβλεφθούν τέσσερις τύποι MAETER DFCI με βάση τις ενιαίες δεσμεύσεις που προτείνονται στο παράρτημα 2 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Γαλλίας 2007-2013 :

- Κτηνοτροφική διαχείριση σύμφωνα με ένα πρόγραμμα βόσκησης ή «απλής συντήρησης με τη βόσκηση»- (περιβάλλον χορτολιβαδικών εκτάσεων, χερσότοπων και βοσκούμενων δασών)
- Κτηνοτροφική διαχείριση με διατήρηση του ανοίγματος περιβάλλοντος ή –της «αναστολής ανάπτυξης θαμνότοπων - (περιβάλλον χερσότοπων & βοσκούμενων δασών)
- Δασο-κτηνοτροφική διαχείριση (διαχείριση της χαμηλής βλάστησης σε δασικές εκτάσεις)
- Δασο-κτηνοτροφική διαχείριση με έλεγχο της ανάπτυξης θαμνότοπων με καύση ή ελεγχόμενη καύση (περιβάλλον χερσότοπων & βοσκούμενων δασών)

Λαμβάνοντας υπ' όψιν την υποχρέωση υιοθέτησης μόνο δύο μέτρων, τα μέτρα που εφαρμόζονται στις περισσότερες περιπτώσεις είναι τα ακόλουθα δύο:

«Κτηνοτροφική διαχείριση με απλή συντήρηση μέσω βόσκησης» και

«Κτηνοτροφική διαχείριση με διατήρηση ανοιχτού περιβάλλοντος» (βλ. πίνακα 7).

Πίνακας 7 : Τα δύο κυριότερα MAETER DFCI που εφαρμόζονται για τα συστήματα ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης

Όνομασία MAETER DFCI	METPO 1 « Απλή συντήρηση με βόσκηση »	METPO 2 «Διατήρηση ανοίγματος »
	Socle H 01 ή Socle H 02	Socle H02
Ενιαίες δεσμεύσεις	Herbe 01	Herbe 01 Ouvert 02
	Herbe 09	Herbe 09
		Ouvert 02
Εκτιμώμενο ποσό αμοιβής.	131 με 146 €/ εκτ./ έτος	182 €/ εκτ. / έτος
Παράδειγμα των διαδικασιών σύναψης σύμβασης που εφαρμόζονται σε μία νομαρχία.	Προηγούμενη διάγνωση που καθορίζει το ποσοστό ανάπτυξης θαμνότοπων άνω του 30% και μία σταθεροποιημένη δυναμική ανάπτυξης θαμνότοπων	Δύο μηχανικές συνθλίψεις (περιφερειακή σύνθλιψη ή θαμνοκοπτικό) της θαμνώδους βλάστησης σε πέντε χρόνια

- **Παράδειγμα σύναψης σύμβασης στα πλαίσια του σχεδίου διαχείρισης**

Ο παρακάτω πίνακας περιγράφει τις διαδικασίες ενός σχεδίου διαχείρισης που εφαρμόζεται σε τρεις τύπους βοσκότοπων για μία ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης.

Πίνακας 8 : Παράδειγμα σχεδίου διαχείρισης και συστάσεων στο πλαίσιο ενός MAETER DFCI

Σχέδιο διαχείρισης ανά μονάδα βόσκησης ή χορτονομής	Παράδειγμα χερσότοπων σε ζώνη κλειδί για την ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης	Παράδειγμα βοσκόμενου δάσους στη ζώνη στήριξης της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης	Παράδειγμα χροτολιβαδικής έκτασης σε ζώνη κλειδί της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης
<i>Τύπος βοσκότοπου</i>	<i>Χερσότοπος με φτέρη, καλούνα και ρείκη</i>	<i>Καστανιώνας σε αναβαθμίδες</i>	<i>Λειμώνες χορτονομής σε χορτολιβαδικές εκτάσεις με αγρωστίδα και αίρα</i>
<i>Μέτρο (μέτρα) που περιγράφονται στον προηγούμενο πίνακα</i>	<i>2 (με socle 02)</i>	<i>2 (με socle 02)</i>	<i>1 (με socle 01)</i>
Ετήσιες συστάσεις κτηνοτροφικής χρήσης: μέση επιβάρυνση των δεσμευμένων εκτάσεων ή μέγιστη δυναμική στο σύνολο της μονάδας, εκτός από την τήρηση του βιβλίου βόσκησης	Πολλά περάσματα κατά τη διάρκεια του έτους, ολόκληρου ή τμήματος του κοπαδιού	Πολλά περάσματα κατά τη διάρκεια του έτους, ολόκληρου ή τμήματος του κοπαδιού	Χορτονομή την άνοιξη + βόσκηση (βοσκήσεις) το φθινόπωρο, ολόκληρου ή τμήματος του κοπαδιού
Προβλεπόμενη περίοδος κτηνοτροφικής χρήσης (μετακίνηση των ζώων) στο σύνολο της μονάδας (σε περίπτωση ύπαρξης ιδιαίτερων ειδών και/ ή περιβαλλόντων στη μονάδα, δυνατότητα μεταφοράς βόσκησης)	Βόσκηση άνοιξη- φθινόπωρο ολόκληρου ή τμήματος του κοπαδιού	Βόσκηση από τέλος άνοιξης- καλοκαίρι+ φθινόπωρο-αρχές χειμώνα ολόκληρου ή τμήματος του κοπαδιού	Χορτονομή τον Ιούνιο + βόσκηση το φθινόπωρο/ αρχές χειμώνα
Τοποθέτηση και τυχόν αφαίρεση φραχτών σε εναλλασσόμενες εκτάσεις	Όχι (φύλαξη)	Σταθεροί φράχτες	Όχι (χορτονομή και φύλαξη)
Ορθολογιστική βόσκηση σε κοινά λιβάδια ή σε αυστηρή φύλαξη με ακριβή προσδιορισμό των αναμενόμενων αποτελεσμάτων (δελτίο καθαρισμού ή άλλη μέθοδος εκτίμησης: πρέπει να προταθούν τα αντικειμενικά στοιχεία ελέγχου)	1 έως 3 βοσκήσεις σε αυστηρή φύλαξη, την άνοιξη- τέλος άνοιξης (πριν από την περίοδο επικινδυνότητας) με καθαρισμό επιπέδου 3 έως 4	Εναλλασσόμενη βόσκηση σε κοινό λιβάδι Τέλος άνοιξης- αρχές καλοκαιριού (πριν από την περίοδο επικινδυνότητας) με καθαρισμό επιπέδου 3 έως 4	Χορτονομή με αφαίρεση των άχυρων πριν από την περίοδο επικινδυνότητας
Ειδικές πρακτικές σε περίπτωση ύπαρξης ιδιαίτερων ειδών και/ ή περιβαλλόντων στη μονάδα ή που συνδέονται με την πρόκληση της πρόληψης πυρκαγιών	Βόσκηση (βοσκήσεις) φθινοπώρου με φύλαξη (κατευθυνόμενη απελευθέρωση) με καθαρισμό επιπέδου 2 έως 3	Εναλλασσόμενη (εξ) βόσκηση (σεις) σε κοινά λιβάδια το φθινόπωρο/ αρχές χειμώνα	Βόσκηση (σεις) φθινοπώρου σε φύλαξη (κατευθυνόμενη απελευθέρωση) με καθαρισμό επιπέδου 2 με 3
	Χειροκίνητη αφαίρεση των διεσδυτικών θάμνων και των υπολειμμάτων (φτέρη, ρείκη, και καλούνα) με περιφερειακή σύνθλιψη (και ίσως και μικρές κτηνοτροφικές φωτιές το χειμώνα)	Χειροκίνητη αφαίρεση των διεσδυτικών θάμνων και των υπολειμμάτων (φτέρη, ρείκη, και καλούνα, υπολείμματα καστανεύων) με θαμνοκοπτικό	Διαχείριση των διεσδυτικών υπολειμμάτων των θάμνων (φτέρη, ρείκη, και καλούνα, υπολείμματα) με συνδυασμό χορτονομής/ βόσκησης
Επίπεδο ετήσιας αμοιβής ανά εκτάριο	167€/ εκτ/ έτος	167€/ εκτ/ έτος	146€/ εκτ/ έτος

5.4. – Τα άλλα μέτρα του DRDR που απαντούν στην πρόκληση της αντιπυρικής προστασίας κατά στο Languedoc Roussillon (πηγή : DRDR έκδοση της 14/12/2007).

Ένα ειδικό μέτρο D.R.D.R. στο Languedoc Roussillon που προορίζεται για την Αντιπυρική Προστασία των Δασών (DFCI), το μέτρο 226-C, προβλέπει εκτός από τα προβλεπόμενα για την υλοποίηση ενός ειδικού MAETER (ή MAETER DFCI), τη χρηματοδότηση των επενδύσεων προς όφελος της προστασίας των δασών κατά των πυρκαγιών, με σκοπό :

«Την προστασία της δασικής κληρονομιάς με πρωταρχικό στόχο τη μείωση του κινδύνου ξεσπάσματος δασικών πυρκαγιών και της μείωσης των επιφανειών που διανύει η φωτιά στην περιοχή».

Το μέτρο περιλαμβάνει 3 μηχανισμούς:

- Το μηχανισμό 226 C1 : που στοχεύει στη δημιουργία (αρχική επένδυση) ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης μέσα στις δασικές εκτάσεις, με στόχο να μειωθούν οι επιφάνειες που διανύει η φωτιά,
- Το μηχανισμό 226 C 2, που στοχεύει, αφ' ενός, στην υποστήριξη του εξοπλισμού αντιπυρικής προστασίας του δάσους, και αφ' εταίρου, στο να επιτρέψει την υλοποίηση πιλοτικών δράσεων δασοπονίας, εκτός από την αποκατάσταση δασών φυλλοβόλου δρυός, κατάλληλων για την πρόληψη πυρκαγιών και την προστασία των δασών,
- Το μηχανισμό 226 C3, που εφαρμόζεται αποκλειστικά στους πληθυσμούς φυλλοβόλων δρυών στο Roussillon, με στόχο την αποκατάστασή τους, εντός των δασών που παρουσιάζουν κίνδυνο DFCI.

Οι φάκελοι ΕΓΤΑΑ για την περίοδο 2007-2013 αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 9 : Προγραμματισμός κονδυλίων του ΕΓΤΑΑ χρησιμοποιούμενα για MAETER DFCI και για τους συμπληρωματικούς μηχανισμούς (DRDR Languedoc Roussillon)

Αρ. Μέτρου	Στόχος	Πρόβλεψη ΕΓΤΑΑ (Ποσοστό συγχρηματοδότησης ΕΓΤΑΑ = 55%)
214 I3-1	MAE	1.000.000€
226 C	DFCI	5.000.000 €
ΣΥΝΟΛΟ		6.000.000 €

Οι μηχανισμοί 226 C1 και 226 C3 θα χρηματοδοτηθούν από το Περιφερειακό Συμβούλιο με συγχρηματοδότηση από το ΕΓΤΑΑ.

Ο μηχανισμός 226 C2 θα χρηματοδοτηθεί από το ΕΓΤΑΑ.

Οι μηχανισμοί θα μπορούν να διαρθρωθούν με τα MAETER DFCI του μέτρου 214 I3-1, κυρίως κατά τη δημιουργία ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης που συνδυάζονται με την κτηνοτροφική δραστηριότητα για τη συμμετοχή στη χρηματοδότηση των αρχικών επενδύσεων.

Το μέτρο 226-C 1 στην πραγματικότητα προβλέπει ρητά «την παροχή βοήθειας για άνοιγμα του δασικού περιβάλλοντος με στρατηγικές ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης. Οι ζώνες αυτές μπορούν στη συνέχεια να γίνουν αγροτικές (με καλλιέργειες ή βόσκηση) ή μη αγροτικές. Ο στόχος είναι να καταστεί η κάλυψη από τη βλάστηση λιγότερο εύφλεκτη κυρίως στις ζώνες που είναι ευαίσθητες στους φυσικούς κινδύνους (ξηρασία) και να συμβάλει στην ποιότητα του τοπίου και στη διατήρηση της βιοποικιλότητας».

Οι επιλέξιμες εργασίες περιλαμβάνουν:

- Τη δημιουργία στρατηγικών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης στο δασικό περιβάλλον.
- Τις συνδεδεμένες αρχικές αγροτικές επενδύσεις όταν απαιτούνται ειδικές χωροταξικές διαμορφώσεις και χρειάζεται ιδιαίτερη χρηματοδοτική προσπάθεια από τον αγρότη και δεν χρηματοδοτούνται στα πλαίσια των MAE .
- Τις άυλες επενδύσεις που συνδέονται με τον έλεγχο του έργου ή/και με προηγούμενη μελέτη (κυρίως οικολογική και του τοπίου), σε όριο 12% του ποσού των εργασιών προ φόρων.

Το μέτρο δεν προβλέπει τη χρηματοδότηση της συντήρησης της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης, αλλά θεωρεί ότι λαμβάνεται υπ' όψιν από τα μέτρα 214.

Μέρος 6^ο – Τεχνικά και Μεθοδολογικά στοιχεία για τη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από τη βόσκηση.

6.1. – Κτηνοτροφικά συστήματα που συνδέονται με τη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης.

Ακούμε συχνά ότι το ένα ή το άλλο είδος είναι πιο ενδιαφέρον από άλλα για τον έλεγχο της ανάπτυξης θαμνότοπων. Στην πραγματικότητα, οι συνέπειες των κοπαδιών στους θαμνότοπους συνδέεται περισσότερο με τους διαφορετικούς τρόπους συμπεριφοράς των ζώων που θα ακολουθούνται, παρά στις φερόμενες δυνατότητες των ζώων να «εκθαμνώνουν» το ένα ή το άλλο είδος.

Έτσι, τα συστήματα κτηνοτροφίας που συνδέονται με τη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης μπορεί να είναι πολύ διαφορετικά, τόσο ως προς τα είδη: πρόβατα, βοοειδή, αιγοειδή και τον τύπο παραγωγής: γάλα, κρέας, τυρί και τον τρόπο εφαρμογής της βόσκησης.

Μπορούμε να διακρίνουμε τρεις βασικούς τρόπους κτηνοτροφικής συμμετοχής στη συντήρηση, ακόμα και στη δημιουργία των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, που συνδυάζουν τρεις τρόπους συμπεριφοράς, τα είδη και τον τύπο παραγωγής: η χειμερινή μεταβόσκηση, η εκ νέου ανάπτυξη της κτηνοτροφίας, η δασο-κτηνοτροφική εγκατάσταση.

■ Η χειμερινή μεταβόσκηση.

Αφορά μονάδες εκτροφής προβάτων ή βοοειδών που προέρχονται από ορεινές ζώνες και που κατεβάζουν τα ζώα με μικρές ανάγκες στις ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης που βρίσκονται κοντά σε παράκτιες περιοχές για να διασφαλίσουν τη διατροφή τους το χειμώνα. Η περίοδος της μεταβόσκησης μπορεί να ξεκινήσει από τις αρχές του φθινοπώρου και να επεκταθεί μέχρι και το τέλος της άνοιξης. Οι βοσκότοποι που χρησιμοποιούνται είναι γενικότερα μεγάλες εκτάσεις για να ικανοποιηθούν οι ανάγκες των κοπαδιών μεγάλου μεγέθους και συνήθως συλλογικών. Το σύστημα αυτό αναπτύχθηκε στα Ανατολικά Πυρηναία, με μία μεταβόσκηση που ονομάστηκε επίσης «αντίστροφη» των δαμαλίδων της οικογένειας των μηρυκαστικών από τις ξηρές ορεινές ζώνες προς τα δάση των φυλλοβόλων δρυών που βρίσκονται κοντά σε παράκτιες περιοχές (δρυμοί Aspres και Albères). Μία διπλή, συλλογική οργάνωση εφαρμοζόταν συχνά μέσω κτηνοτροφικών ομαδοποιήσεων που περιλάμβαναν τα κοπάδια πολλών κτηνοτρόφων σε μία έκταση και έτσι δημιουργήθηκε η Κτηνοτροφική Αγροτική Ένωση¹³.

¹³ Ένωση ανεξάρτητων ιδιοκτητών σε έναν ενιαίο αγροτικό φορέα, όπου γίνεται ανάθεση σε ένα κτηνοτροφικό διαχειριστικό φορέα ο οποίος μπορεί να είναι συλλογικό όργανο (ομάδα βοσκών) ή μεμονωμένο πρόσωπο (κτηνοτρόφος)

Μετά από κάποιες θετικές εμπειρίες η χειμερινή μεταβόσκηση εφαρμόζεται περιορισμένα σήμερα: στην πραγματικότητα απαιτεί μία αρκετά περίπλοκη οργάνωση με ουσιαστική διοικητική και εδαφική συνδρομή. Αφ' εταίρου, σταδιακά παρουσιάστηκαν δυσκολίες από πλευράς εγγυήσεων χρήσης του εδάφους, που συνδέονταν με αποφάσεις προθέσεων ή αντιθέσεις με τους ιδιοκτήτες γης.

■ Η εκ νέου ανάπτυξη της κτηνοτροφίας

Καλούμε έναν κτηνοτρόφο του οποίου η έδρα εκμετάλλευσης βρίσκεται κοντά στην ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης. Η ζώνη παρέχει τροφή για μικρή ή μεγάλη περίοδο για τμήμα ή για ολόκληρο το κοπάδι. Οι διαστάσεις των συντηρούμενων ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης σε αυτή την περίπτωση, είναι συνήθως πιο περιορισμένες σε σχέση με την χειμερινή μεταβόσκηση. Ωστόσο, είναι ο πιο συνηθισμένος τρόπος συντήρησης στην περιοχή του Languedoc Roussillon, που αντιπροσωπεύει την πλειοψηφία της εξεταζόμενης έκτασης και των κτηνοτρόφων της περιοχής (σχήμα 15 και πίνακας 1, σελίδα 21). Αυτές οι διαδικασίες λαμβάνουν χώρα είτε κατά περίπτωση, σε κλίμακα ολόκληρης ή τμήματος της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης, είτε στο πλαίσιο συντονισμένων διαδικασιών σχεδιασμού των δρυμών, όπως συμβαίνει συχνά στο Piémonts Cévenol και Héraultais. Σε αυτή την τελευταία περίπτωση, το ποσοστό συμμετοχής των κτηνοτρόφων και ο βαθμός συμμετοχής τους είναι πολύ υψηλά, και η αποτελεσματικότητα του συστήματος είναι σαφώς βελτιωμένη.

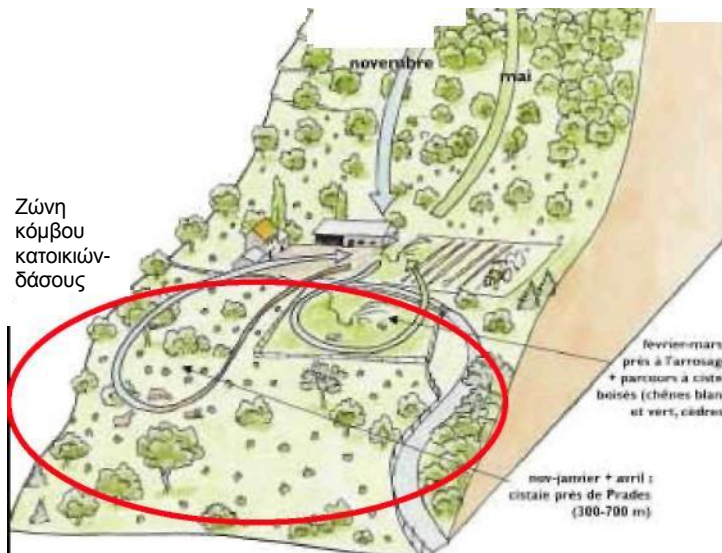

Σχήμα 17 : Παράδειγμα εκ νέου ανάπτυξης της κτηνοτροφίας στα Ανατολικά Πυρηναία (Prades)

Περίπτωση ενός συστήματος βοειδών-κρέατος σε εκ νέου ανάπτυξη της κτηνοτροφίας επί ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης που βρίσκεται σε κόμβο αστικής ζώνης και δάσους.

Η έδρα εκμετάλλευσης βρίσκεται κοντά στην ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης.

mot. I

Ο έλεγχος ανάπτυξης θάμνων σε ένα πολύ δυναμικό περιβάλλον διασφαλίζεται από συνδυασμό βόσκησης και ελεγχόμενης καύσης.

Η δασο-κτηνοτροφική εγκατάσταση.

Η εγκατάσταση μίας κτηνοτροφικής μονάδας γίνεται από τη δημιουργία μίας ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης σε δρυμό ή σε κόμβο. Συχνά, θα πρέπει κινητοποιηθούν

συμπληρωματικές εκτάσεις ζωοτροφών στη γύρω περιοχή, ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες όλου του κοπαδιού. Σε κάθε περίπτωση πρόκειται για μια διαδικασία που απαιτεί μεγάλες επενδύσεις, μέσα κινητοποίησης και εμπειρογνωμοσύνης και απαιτεί χρόνο. Συνεπώς είναι πιο διαδεδομένη σε ζώνες που παρουσιάζουν ιδιαίτερα υψηλό κίνδυνο..

Σε όλες τις περιπτώσεις, κινητοποιούνται οι μηχανισμοί χρηματοδότησης του χωροταξικού σχεδιασμού. Ανάλογα με την περίοδο, χρησιμοποιήθηκαν οι πιστώσεις του Ιδρύματος για το Μεσογειακό Δάσος (C.F.M.), όμως τις περισσότερες φορές τα συστήματα υποστηρίχτηκαν από τις πιστώσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης (Γενικά Συμβούλια, Περιφερειακό Συμβούλιο, Κοινότητες ή Διακοινοτικοί φορείς). Οι ευρωπαϊκές πιστώσεις, μέχρι στιγμής κινητοποιήθηκαν κυρίως στα πλαίσια των ΜΑΕ, (άρθρο 19 "D.F.C.I." έπειτα O.L.A.E. "D.F.C.I.", ή ακόμα "C.T.E.") για τη συμμετοχή στη συντήρηση. Οι προτεινόμενες προοπτικές στα πλαίσια του DRDR Languedoc Roussillon θα πρέπει να επιτρέψουν το συνδυασμό της χρηματοδότησης των επενδύσεων και της συντήρησης από το Κράτος, το Περιφερειακό Συμβούλιο και το ΕΓΤΑΑ.

6.2. – Ορισμός των στόχων συντήρησης ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από τα κτηνοτροφικά συστήματα.

Οι τρόποι συντήρησης των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από την κτηνοτροφία αναπτύχθηκαν διαδοχικά κατά την υλοποίηση των συμβάσεων μεταξύ κτηνοτρόφων και κράτους, ή φορέων διαχείρισης D.F.C.I., δηλαδή κατά τις διαδικασίες πριν από τα αγρο-περιβαλλοντικά συστήματα, δηλαδή κυρίως από την ανάπτυξη των αγρο-περιβαλλοντικών μέτρων κατά την περίοδο 1989-1990. Στην πρώτη περίπτωση, μία δέσμευση συντήρησης δεν παρουσιάζονταν ως επίσημη και συγκεκριμένη δέσμευση, αποτελούσε το αντιστάθμισμα της διαθεσιμότητας των εδαφών και της χρηματοδότησης των κτηνοτροφικών χωροταξικών σχεδιασμών, ακόμα και τις απαραίτητες αυξήσεις του αριθμού των ζώων ενός κοπαδιού. Στη δεύτερη περίπτωση, η δέσμευση των ΜΑΕ παρείχε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο σύναψης σύμβασης και αμοιβής για τις παρεχόμενες υπηρεσίες, συμπληρωματικά προς τις επενδύσεις.

Η αρχή που επικράτησε για τον καθορισμό των διαδικασιών συντήρησης των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, βασίστηκε στη δημιουργία στρατηγικών ζωνών σε αυτό το σχεδιασμό, με βάση το στόχο της μείωσης της καύσιμης ύλης.

Έτσι, αυτή η κατάτμηση σε ζώνες, επεκτείνεται πέρα από τη μόνη κεντρική ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης (όπως ορίζεται στην παρουσίαση του σχήματος 8, που περιγράφει ένα παράδειγμα σχεδιασμού ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών) και σε μεγαλύτερο βάθος, ενώ διακρίνουμε τρία επίπεδα τμηματοποίησης:

- την «κεντρική ζώνη»
- τη «ζώνη κτηνοτροφικής ενίσχυσης»
- ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, οι «στρατηγικές ζώνες» χωρίζονται σε δύο υπό-ζώνες «τη ζώνη κλειδί» και τη «ζώνη στήριξης».

Μέσα σε κάθε ζώνη καθορίζεται μία «αντικειμενική βλάστηση» που πρέπει να επιτευχθεί, ανάλογα με τη στρατηγική της σημασία για την Αντιπυρική Προστασία των Δασών.

■ Η «Κεντρική Ζώνη»

Η ζώνη αυτή θα πρέπει να επιτρέψει στις δυνάμεις κατάσβεσης («ομάδες καταστολής») να εγκατασταθούν με ασφάλεια ώστε να καταπολεμήσουν άμεσα το μέτωπο της φωτιάς. Αυτή η ζώνη θα πρέπει να παρέχει τη μέγιστη διαθεσιμότητα και ασφάλεια.

Ο στόχος είναι να αποκτήσουμε μία έκταση όπου η βλάστηση θα είναι όσο το δυνατόν πιο αποψιλωμένη, με αυστηρό έλεγχο της ξυλώδους παρεδάφιας βλάστησης. Η έκταση αυτή μπορεί να είναι χορτο - λιβαδική και να διατηρείται αποψιλωμένη με την έναρξη του καλοκαιριού, γεγονός που απαιτεί τακτική περιφερειακή σύνθλιψη, εκτός από τη βόσκηση, στις ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης που συντηρούνται από τα κοπάδια. Οι δυσκολίες που συνδέονται με τον έλεγχο της βλάστησης είναι πολλές και η παροχή συντήρησης από τον κτηνοτρόφο (Μ.Α.Ε. D.F.C.I.) αμείβεται πολύ καλά, εφόσον υφίσταται.

Στην Περιφέρεια Προβηγκίας-Άλπεων- Κυανής Ακτής, η κεντρική ζώνη ονομάζεται επίσης «ζώνη στήριξης για την καταστολή».

■ Η «Ζώνη Στήριξης»

Στην Περιφέρεια Languedoc Roussillon , μέσα στην κεντρική ζώνη διακρίνουμε δύο υποδιαίρεσεις:

1. «Ζώνη κλειδί» όπου οι παρεμβάσεις στη βλάστηση ήταν βέλτιστες για τη διευκόλυνση των πυροσβεστών,
2. «Ζώνη στήριξης» όπου ο στόχος είναι να μειωθεί η ισχύς της φωτιάς προτού φτάσει στη ζώνη κλειδί και έτσι να μειωθεί ο κίνδυνος αναζωπύρωσης.

Ο επιζητούμενος στόχος στη ζώνη στήριξης είναι να δημιουργηθεί μία ασυνέχεια, σε κάθετο και οριζόντιο επίπεδο στα πλαίσια της θαμνώδους και δενδρώδους βλάστησης και γενικά να μειωθεί η καύσιμη φυτομάζα. Σε περίπτωση αμοιβής από σύμβαση συντήρησης, το επίπεδο αμοιβής είναι μικρότερο σε σχέση με μία ζώνη κλειδί, δεδομένων των ελάχιστων δυσκολιών ελέγχου της βλάστησης.

■ Η «Ζώνη Κτηνοτροφικής Ενίσχυσης»

Πρόκειται για κτηνοτροφικές ζώνες συνεχόμενες με τις προηγούμενες ή που εισέρχονται σε αγρο-κτηνοτροφική ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης μεταξύ δρυμών. Έχουν περισσότερο βάθος και ενισχύουν το υπάρχον σύστημα Αντιπυρικής Προστασίας Δασών (D.F.C.I.) με πιο διαδεδομένη συντήρηση.

Οι ζώνες αυτές είναι πρωταρχικής σημασίας για την καλή λειτουργία των κτηνοτροφικών προγραμμάτων, καθώς προτείνουν επαρκή έκταση βόσκησης. Ο φόρτος εργασίας που σχετίζεται άμεσα με την πρόληψη είναι μικρότερος, δεδομένης της περιορισμένης ανάπτυξης θάμνων και σε περίπτωση αμοιβής, αυτή είναι μικρότερη αλλά αφορά μεγαλύτερη έκταση.

Σχήμα 18 : Δημιουργία στρατηγικών ζωνών μιας κτηνοτροφικής ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης (Bonnevaux, Gard - φωτογραφία G.Zinsstag, 2006).

Σχήμα 19 : Κάποια παραδείγματα «εκθαμνωντικών» κοπαδιών (φωτογραφίες SIME-LR – 1995-2006).

Γαλακτοπαραγωγικές κατσίκες σε δενδρώδη ζώνη

Θηλάζουσες προβατίνες σε μία ζώνη κορυφογραμμής

Βοοειδή από την Camargue σε μία ζώνη οδικού κόμβου

Θηλάζουσες προβατίνες σε μία ζώνη στήριξης με καστανιές

Μία άγρια δαμαλίδα σε μία ζώνη με μακία βλάστηση κάτω από δάσος φυλλοβόλων δρυών.

Θηλάζουσες προβατίνες σε ζώνη με φρύγανα.

6.3. – Τα βασικότερα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν στη μελέτη σκοπιμότητας των δράσεων συντήρησης των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από τη βόσκηση.

Πέρα από τις γενικές αρχές συμμετοχής της κτηνοτροφίας στη συντήρηση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης που αναλύονται παραπάνω, θα τεθεί και το ερώτημα της δυνατότητας εφαρμογής αυτών των πρακτικών.

Θα πρέπει να κινητοποιηθεί ένας συγκεκριμένος αριθμός μεθοδολογικών εργαλείων, ώστε να καθοριστεί η εφαρμοσιμότητα των προβλεπόμενων δράσεων συντήρησης. Θα χρησιμοποιηθούν τα κυριότερα στοιχεία των συνηθισμένων μεθόδων κτηνοτροφικής διάγνωσης: ανάγνωση της βλάστησης, χαρτογραφία, κτηνοτροφική προσφορά, σχέδιο βόσκησης, χωροταξικό σχέδιο που θα προβλέπει τις απαραίτητες εργασίες, ενσωμάτωση των διαφόρων κινδύνων, χρηματοοικονομική μηχανική κλπ. ...

Ωστόσο, θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε πολλά σημεία προκειμένου να καθοριστούν τα διαφορετικά επίπεδα περιορισμών και δυσκολιών που θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν στην εφαρμοσιμότητα του εγχειρήματος, μεταξύ των οποίων:

- ο έλεγχος της ανάπτυξης θαμνότοπων και η δυναμική της βλάστησης,
- η ποιότητα των κτηνοτροφικών πόρων και η διαθεσιμότητά τους,
- οι συνθήκες κίνησης με μηχανοκίνητα μέσα και η πρόσβαση στους διαφορετικούς τομείς της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης,
- η διαθεσιμότητα και η κατάσταση των υδάτινων πόρων.
- οι συνθήκες που συνδέονται με την πολλαπλή χρήση του εν λόγω εδάφους και
- η κατάσταση ενός προγράμματος κτηνοτροφίας από πλευράς διαφόρων μηχανισμών οικονομικής συνεπικουρίας της ΚΑΠ¹⁴ και κυρίως των δικαιωμάτων παραγωγής και των δυνατοτήτων υλοποίησης των MAETER DFCI.

Τα επόμενα εδάφια περιγράφουν με απλοποιημένο τρόπο τα κυριότερα σημεία τα οποία θα επιτρέψουν την εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας και υλοποίησης μιας διαδικασίας συντήρησης (ή δημιουργίας) μιας ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης από τη βόσκηση. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζουν τα στοιχεία που συντρέχουν στον καθορισμό των περιορισμών και των δυσκολιών, οι οποίες θα καθοδηγήσουν τη συγκεκριμένη υλοποίηση της διαδικασίας καθώς και τον τρόπο χρηματοδότησής της.

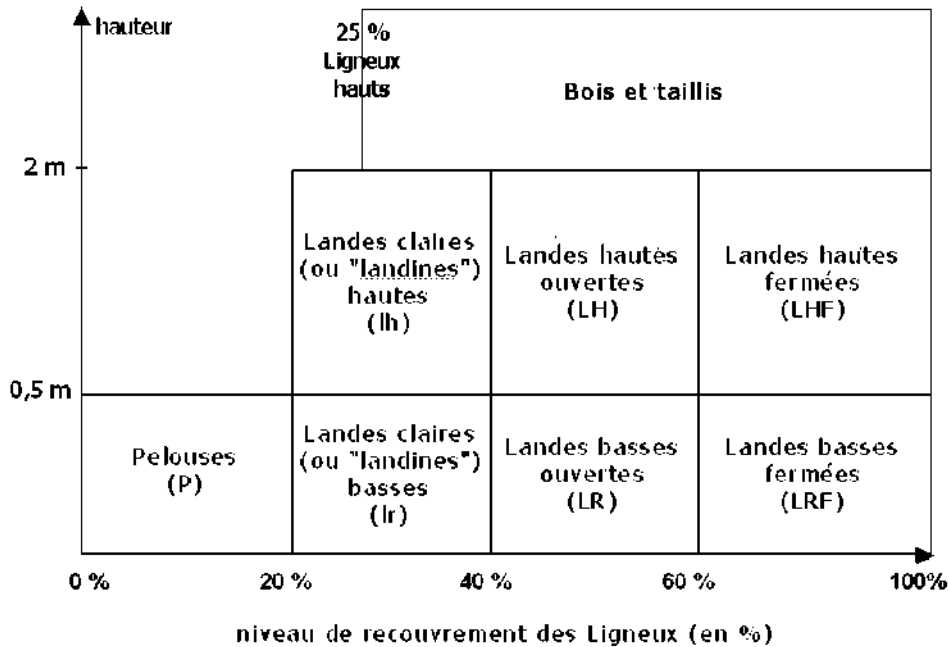
- **Τα χαρακτηριστικά της βλάστησης: τύπος φυτικών διαμορφώσεων και όγκος φυτών.**

Πρόκειται να καθορίσουμε το ποσοστό κάλυψης των διαφόρων ειδών ξυλώδους βλάστησης για να περιγράψουμε τη βλάστηση που υπάρχει στους διάφορους τομείς της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης, από τη διπλή άποψη της κτηνοτροφικής προσέγγισης και της προβληματικής της Αντιπυρικής Προστασίας Δασών (D.F.C.I.) (μικρή ανάπτυξη θάμνων). Αυτό το ποσοστό εκφράζεται επί της εκατό (%) της κάλυψης ανά επίπεδο (ψηλή βλάστηση, ξυλώδης παρεδάφια βλάστηση, χόρτα) και αν είναι απαραίτητο ανά τύπο βλάστησης (είδος). Ο συνδυασμός των τριών επιπέδων θα επιτρέψει να χαρακτηρίσουμε τον τύπο της φυτικής διαμόρφωσης και τη δομή της βλάστησης: λιβαδικές χορτοεκτάσεις, χερσότοποι, δάσος.

Αυτά τα στοιχεία δομής της βλάστησης μπορούν να συμπληρωθούν από τον καθορισμό του μέσου ύψους της ψηλής βλάστησης (δένδρα) και της χαμηλής ξυλώδους βλάστησης (θάμνοι).

Ο συνδυασμός της κάλυψης και του μέσου ύψους της βλάστησης θα δώσει δεδομένα σύνθεσης, που είναι χρήσιμα από άποψη αναφλεξιμότητας της βλάστησης που υπάρχει στις ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης: φυτο-όγκος εκφραζόμενος σε κυβικά μέτρα ανά εκτάριο. Αυτή η έννοια χρησιμοποιείται πρωτίστως για τη διαχείριση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης στην Προβηγκία, ενώ η έννοια της δενδροκάλυψης χρησιμοποιείται συχνότερα στο Languedoc.

Σχήμα 20 : πίνακας με τα χαρακτηριστικά των βοσκοτόπων (SIME-LR – 1993).

Υψος	25% Ψηλή Βλάστησης	Δάση και Δασύλλια
Αραιοί Ψηλοί χερσότοποι (ή landines) (lh)	Ψηλοί ανοιχτοί χερσότοποι (LH)	Ψηλοί Κλειστοί Χερσότοποι (LHF)
Χορτολιβαδικές εκτάσεις (P)	Αραιοί χαμηλοί χερσότοποι (lr)	Χαμηλοί ανοιχτοί χερσότοποι (LR)
		Χαμηλοί Κλειστοί Χερσότοποι (LRF)

Επίπεδο κάλυψης των Ξυλωδών:

(Βλ. επίσης στο παράρτημα)

- τη Χάρτα οπτικής εκτίμησης του ποσοστού κάλυψης της βλάστησης
- το σχήμα διαστρωμάτωσης της βλάστησης

- Χαρακτηρισμός της βλάστησης: δυναμική και ετερογένεια της βλάστησης.

Η δυναμική της βλάστησης, κυρίως της ξυλώδους, αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο της συντήρησης των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης. Συνδέεται κυρίως με τις τοπικές κλιματολογικές και εδαφικές συνθήκες και με την υπάρχουσα ανθοκομική σειρά (ξυλώδη και ποώδη είδη) ή την πιθανή σειρά (ύπαρξη «σπορο-παραγωγών», τράπεζα σπόρων στο έδαφος κλπ...)

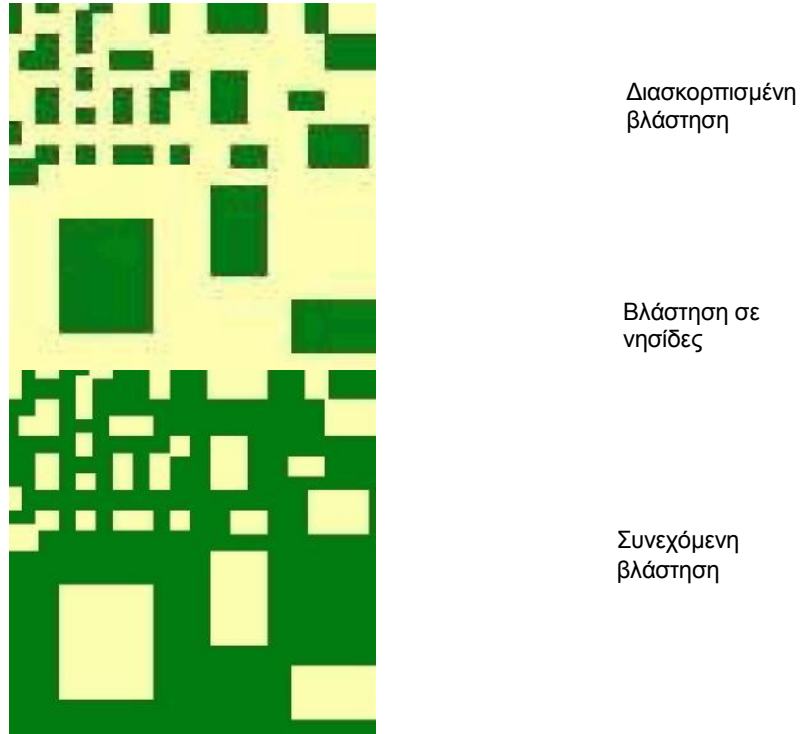
Η ξηρασία και η φύση των εδαφών θα καθορίσουν κατ' αρχάς τις διαφορετικές ανθοκομικές σειρές της μακίας βλάστησης (πυριτιούχα εδάφη) και των φρυγάνων (πιο ξηρά και ασβεστούχα εδάφη) και την αντίστοιχη δυναμική τους. Αυτή θα είναι γενικά πιο ισχυρή στις ζώνες με μακία βλάστηση (κυρίως στα Πεδεμόντια που διαθέτουν εισόδους προς τη θάλασσα :Basses Cévennes, Aspres, Albères...) απ' ότι στις ζώνες με φρύγανα.

Η παρουσία και ο όγκος των κυριότερων ειδών, των σκληρόφυλλων φυτών ή των φυτών που έχουν αναπτύξει στρατηγικές προσαρμοστικότητας στην ξηρασία ή στην πυρκαγιά (σύντομη περίοδος βλάστησης, μεγάλη ανάπτυξη των υπόγειων τμημάτων τους, φυτική αναπαραγωγή ή με τράπεζα σπόρων στο έδαφος, εκβλάστηση που ευνοείται από τη φωτιά...) στη συνέχεια θα επηρεάσουν την αντίδραση των φυτικών σχηματισμών στις παρεμβάσεις (σύνθλιψη, βόσκηση) ή στη φωτιά (πυρκαγιές, καύση). Πολλοί μεσογειακοί θάμνοι παρουσιάζουν στην πραγματικότητα τη δυνατότητα να αναβλαστάνουν πολύ γρήγορα μετά από μηχανική παρέμβαση ή μετά από φωτιά. Οι παρεμβάσεις στη βλάστηση μπορούν ακόμα να προκαλέσουν ειδικές αντιδράσεις όπως η «αντιστροφή» της χλωρίδας με μεταβατικές ή μόνιμες διεισδύσεις (π.χ βάτοι ή αέτια πτερύγια)

Η δυνατότητα των συστημάτων κτηνοτροφίας να ελέγχουν την ανάπτυξη θαμνότοπων θα περιοριστεί έτσι από την ενδογενή δυναμική της βλάστησης και από τους τρόπους παρέμβασης που θα έχουν εφαρμοστεί ή όχι επ' αυτής, π.χ. θα είναι πιο εύκολο να ελέγξουμε την ανάπτυξη θάμνων σε χαμηλά φρύγανα πράσινης βελανιδιάς σχετικά σταθεροποιημένη από ότι σε μία μακία βλάστηση με κιστούς και ρείκια πρόσφατα αποθαμνωμένη

Η ετερογένεια της ξυλώδους βλάστησης (διασκορπισμένη, σε νησίδες, συνεχόμενη: βλ. σχήμα 21) θα θέσει επίσης τους όρους για τον τρόπο παρέμβασης και θα δημιουργήσει συγκεκριμένους περιορισμούς στη διαχείριση. Θα είναι πιο εύκολο να παρέμβουμε σε μία ομοιογενή και συνεχόμενη βλάστηση και αντίθετα πιο περιοριστικό (σε χρόνο σε συνδυασμό με τον όγκο της βλάστησης προς επεξεργασία) να παρέμβουμε σε μία διασκορπισμένη βλάστηση ή χωρίς συνέχεια (αυξημένες μετακινήσεις, πιο συχνές αλλαγές υλικών ή εργαλείων, κλπ).

Σχήμα 21 :Καθορισμός της ετερογένειας της βλάστησης (ανάπτυξη θαμνότοπων)

Θαμνώδης βλάστηση

Ο συνδυασμός της θαμνώδους κάλυψης, της ετερογένειας της και της δυναμικής της θα δράσουν τελικά σε συνεργασία με την διεισδυτικότητα του κοπαδιού (και του βοσκού τους σε περίπτωση φυλασσόμενης βόσκησης) στη βλάστηση, στην εκμετάλλευσή της από τα ζώα καθώς και στην ευκολία χρησιμοποίησής του απαραίτητου ποιμενικού εξοπλισμού (κυρίως φραχτών)

- Συνθήκες μηχανοποίησης που συνδέονται με το έδαφος.

Τα χαρακτηριστικά του εδάφους (κλίση, βράχοι, προσβασιμότητα, παρουσία μεμονωμένων δέντρων ή σε συστοιχία...) θα καθορίσουν τους ειδικούς περιορισμούς για τις προβλεπόμενες μηχανικές παρεμβάσεις.

Έτσι, μπορούμε να καθορίσουμε τα επίπεδα των αυξανόμενων συνδυασμών ανάλογα με τον εαν η εν λόγω έκταση παρουσιάζει από 1 έως 4 σωρευτικές προϋποθέσεις εδάφους: πίνακας 10.

Πίνακας 10 : Καθορισμός του επιπέδου των περιορισμών που συνδέονται με τις προϋποθέσεις του εδάφους

Κλίση	Βραχώδες έδαφος	Παρουσία δέντρων	Δυσκολία πρόσβασης	Σύνοψη	Επίπεδο περιορισμού
X	X	X	X	1 περιορισμός	μικρό
X	X		X	2 περιορισμοί	μεσαίο
X			X		
X	X	X	X		
X	X	X	X	+ 3 περιορισμοί	μεγάλο
X	X	X	X		
X		X	X		
X	X		X		

- Συνδυασμός περιορισμών

Σε συνδυασμό με τα διαφορετικά κριτήρια που αφορούν στον έλεγχο της ανάπτυξης θαμνότοπων και της δυναμικής της βλάστησης, οι συνθήκες μηχανοποίησης και προσβασιμότητας στους διαφορετικούς τομείς της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης, η διαθεσιμότητα και η κατάσταση των υδάτινων πόρων, η ποιότητα των κτηνοτροφικών πόρων και η διαθεσιμότητά τους, ή ακόμα οι συνθήκες που συνδέονται με την πολλαπλή χρήση του εν λόγω εδάφους, θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε ένα πίνακα περιορισμών του έργου, ο οποίος θα παρέχει πληροφορίες στους διαφορετικούς εταίρους του προγράμματος σχετικά με την τεχνική και την οικονομική εφαρμοσιμότητα και θα τους καθοδηγεί προς τη μία ή την άλλη πιθανή λύση.

Ο πίνακας 11 παρουσιάζει μία σύνθεση των αυξανόμενων δυσκολιών υλοποίησης ενός έργου για κάθε κατηγορία κριτηρίων. Η συσσώρευση πολλών περιορισμών υψηλού και πολύ υψηλού επιπέδου, δεν απαγορεύει εκ των υστέρων την τελική πραγματοποίηση του έργου, αλλά θα γνωστοποιήσει στους εταίρους το επίπεδο των δυσκολιών τις οποίες θα πρέπει να αναμένουν, και τις τεχνικές και οικονομικές ανάγκες που θα πρέπει να προβλέψουν για να φέρουν εις πέρας το έργο.

Πίνακας 11 : Ενδεικτική σημασία του επιπέδου περιορισμών ανά κατηγορία που επηρεάζει την εφαρμοσιμότητα της υλοποίησης ενός δασο-ποιμνικού έργου D.F.C.I. (πηγή RCC – groupe MAE D.F.C.I. – 2006)

Επίπεδο δυσκολίας	Κτηνοτροφική προσφορά	Αρχική ανάπτυξη θάμνων	Δυναμική ανάπτυξης θαμνότοπου	Πότισμα	Πρόσβαση	Πολλαπλή χρήση
Μικρό	Φυσικός λειμώνας Πρόσφατη επισπορά Χορτολιβαδική έκταση με βρόμιο VP > 1 000 jrb/εκτ/ έτος	Περιβάλλον εύκολα διαβατό από άνθρωπο και από ζώο. Λίγα ή καθόλου εμπόδια	Σχεδόν μηδενική Λειμώνες, σταθεροποιημένο περιβάλλον	Επί τόπου Φυσικό νερό	Επί τόπου	Κανένα πρόβλημα Χωρίς περιορισμούς
Μεσαίο	Χερσότοπος με φεστούκα και βρόμιο Επισπορά > 2 ans Δάσος βελανιδιάς ή αραϊός καστανεύνας με διαφοροποιημένο χερσότοπο Χόρτα VP = 500 με 1 000 jrb/εκτ/ έτος	Περιβάλλον αρκετά διαβατό, ένας άνθρωπος μπορεί να κάνει ζγκ ζαγκ μεταξύ των θάμνων	Μικρή : Πυξάρια Πεύκα Λευκή δρυς Κέδρος	Φυσικό νερό αλλά απαιτείται ή υπάρχει κίνδυνος συμπληρώματος Χείμαρρος ή πηγή ή λεκάνη ή δεξαμενή προς συντήρηση	Όχι επί τόπου, αλλά κοντά σε δρόμο. Καλό οδόστρωμα βατό από επιβατικό αυτοκίνητο	Κάποιοι μικροί περιορισμοί: Άνοιγμα μπάρας κατά το κυνήγι, αφιέρωση χρόνου με τους περιηγητές και τους κυνηγούς για πληροφορίες
Μεγάλο	Βραχυπόδιο φτερωτό Παλαιά επισπορά Δάσος βελανιδιάς ή καστανιώννας αρκετά πυκνός Μέτρια κάλυψη από χόρτα 20 με 40% VP 250 à 500 jrb/εκτ/ έτος	Περιβάλλον διαβατό από τα ζώα, αλλά δύσκολα από άνθρωπο (εμπόδια, μπάρες, δυσκολία να ακολουθήσει τα ζώα)	Μέτρια : Χερσότοπος με σπάρτα Καλούνα, Αγριοτριανταφυλλίες Βάτοι	Μη τακτικό νερό Μεταφορά νερού σε απόσταση < 2 Ω	Μέτριο οδόστρωμα έως κακό, όχι με μεγάλο μήκος. Προτιμάται 4x4	Μέτρια: χρειάζονται προσαρμογές, όπως να κατέβουν οι μπάρες κάθε χρόνο, μεγάλη τουριστική κίνηση
Πολύ μεγάλο	Μακί, θαμνότοπος πουρνάρια, φυλλοβόλου δρυός, δεντρολίβανο Περιβάλλον με πολλούς θάμνους Μικρή κάλυψη από χόρτα <20%	Αδιάβατο περιβάλλον από τον άνθρωπο και δύσκολα διαβατό από τα ζώα	Μεγάλη: Μακί με φυλλοβόλου δρυός, Φρύγανα με πουρνάρια, Φρύγανα με "argelas" (ράχο, σπάρτα) ...	Απομακρυσμένη, απαιτείται μεταφορά νερού σε απόσταση άνω των > 2 Ω	Μεγάλη απόσταση που πρέπει να διανύεται κάθε μέρα, οδόστρωμα σε κακή κατάσταση ή πρόσβαση πεζή	Μέγιστος περιορισμός: Βανδαλισμός, μεγάλα έξοδα επισκευών, θήρευση (λύκος)

jrb = αντιστοιχία σε ημέρες βόσκησης προβάτων

Βιβλιογραφία

Τα κυριότερα έγγραφα αναφοράς :

Έγγραφα Σύνοψης του Δικτύου Αντιπυρικών ;Ζωνών (Εκδόσεις La Cardère/ Réseau Coupures de Combustible) :

- Recueil des méthodes utilisées au sein du Réseau « Coupures de Combustible », RCC n°1 septembre 1995
- Analyse après incendie de six coupures de combustible, RCC n°2 (Octobre 1999)
- Coupures de combustible : le coût des aménagements, RCC n°3 (Janvier 2000)
- Conception des coupures de combustible RCC n°4 (Décembre 2000)
- Des moutons en forêt littorale varoise, RCC n°5 (Août 2002)
- Du plan départemental à la coupure de combustible : guide méthodologique et pratique, RCC n°6 (Décembre 2002)
- Gestion des cistaies sur coupures de combustible, RCC n°7 (Octobre 2003)
- Gestion des garrigues à chêne kermès sur coupures de combustible, RCC n°8 (Décembre 2003)
- Analyse du comportement du feu et de l'utilisation par les forces de lutte des coupures de combustibles touchées par les grands incendies de la saison 2003, RCC n°9 (Octobre 2005)
- Une coupure de combustible en Lubéron : bilan de douze ans de suivis pastoralistes, DFCI et environnementaux, RCC n°10 (Juillet 2006)
- Dispositif agroenvironnemental appliqué à la prévention des incendies de forêt en région méditerranéenne : résultats de 20 ans de réalisations et propositions pour l'avenir, RCC n°11 (Juin 2006)

Καρτέλες που εκδόθηκαν από την CRPF PACA & Forêt Privée Française, 2001 :

- Fiche n° 312002, Quelles sont les démarches pour la création de coupures de combustibles ?
- Fiche n°312001, Qu'est-ce qu'une coupure de combustibles ?
- Fiche n° 312700, Quelle méthode de débroussaillage ?
- Fiche n° 312003, Que faire sur une coupure de combustibles ? Partie n°1 : en conservant l'aspect forestier
- Fiche n° 312004, Que faire sur une coupure de combustibles ? Partie n°2 : avec disparition de l'aspect forestier
- Fiche n°312701, Quel est l'intérêt du brûlage dirigé ? Quels sont ses impacts ?

Protection des forêts contre l'incendie : Fiches techniques pour les pays du bassin méditerranéen Cahier FAO Conservation 36 Pierre-Yves Colin, Marielle Jappiot, Anne Mariel, Corinne Cabaret, Stephanie Veillon, Fabien Brocchiero, CEMAGREF - Groupement d'Aix-en-Provence, 2001

Guide Technique du Forestier Méditerranéen Français. Tome 4 : Protection des Forêts Contre l'Incendies. CEMAGREF, 1989

DFCI en zone méditerranéenne. Intérêt et faisabilité d'un compartimentage des massifs forestiers par des coupures stratégiques. Direction de l'Espace rural et de la Forêt, Yves Cochelin, 1992

Systèmes sylvopastoraux en région méditerranéenne française, 9 cahiers thématiques de systèmes sylvopastoraux, CERPAM/INRA/ONF/SIME, mai 1995

LES COUPURES DE COMBUSTIBLE, ETAT DES LIEUX, ANALYSE ET PERSPECTIVES POUR LA REGION LANGUEDOC-ROUSSILLON, Jérôme Cavailhès, Mémoire de stage de 3ème année Formation Ingénieurs Forestiers ENGREF, Juillet 2007

La prévention des incendies de forêts en Languedoc Roussillon, CONSEIL ECONOMIQUE ET SOCIAL, REGION LANGUEDOC ROUSSILLON, 2007

Plan de mise en valeur d'un territoire par l'élevage – Méthodologie – Réactualisation Janvier 2001 - Collectif S.I.M.E. / Service « Pastoralisme & Environnement »

Grille de lecture des milieux pastoraux - réactualisation juillet 1999 – collectif SIME « Pastoralisme & Environnement »

« Petit Lexique Pastoral » - juin 1991 – Marc Dimanche et al. (S.I.M.E. / I.T.O.V.I.C.)

Συμβουλευτικά έντυπα :

Intégration des aménagements sylvopastoraux à vocation D.F.C.I. aux autres usages en forêt méditerranéenne. Bilan sur quatre sites, Sylvère. Gonzalvez, Mémoire INRA Avignon/RCC/SIME - Université Montpellier III Paul Valéry, 1994

Pâturage et débroussaillage des garrigues à chêne kermès en France méditerranéenne M. Etienne et E. Rigolot, INRA Avignon, 2002

Inventaire des coupures aménagées Millo C., Lecomte P., CEMAGREF - Groupement d'Aix-en-Provence, 1994

Les grandes coupures. Informations D.F.C.I., n° 29, CEMAGREF, 1993

Intégration des techniques de débroussaillage dans l'aménagement de défense de la forêt contre les incendies. Forêt méditerranéenne. Tome XV n°2, Valette J.C., Rigolot E., Etienne M., 1993

Régénération d'espèces arbustives méditerranéennes par rejet ou semi après brûlage dirigé et pâturage : conséquences sur la dynamique d'embroussaillage, Catherine Legrand (Thèse de doctorat en écologie, INRA-SAD Eco Développement / Université Aix Marseille III), juillet 1992

Dynamique de reconstitution des ligneux bas après débroussaillage et évolution concomitante de la valeur pastorale des strates basses dans un réseau de coupures de combustible en Tunisie - K. Abdelmoula*, A. Khaldi* et E. Rigolot** (*Institut National de Recherches en Génie Rural, Eaux et Forêts, Ariana, Tunisie ; **INRA Avignon), 2002

Le Sylvopastoralisme DFCI en Méditerranée Française : 20 ans de pratiques de partenariat entre pastoralisme et prévention des incendies en Languedoc Roussillon, Marc Dimanche, René Coudour, IIE Conferencia Internacional sobre estrategias de prevención de incendios en el Sur de Europa, Barcelona, 9-11 de mayo 2005

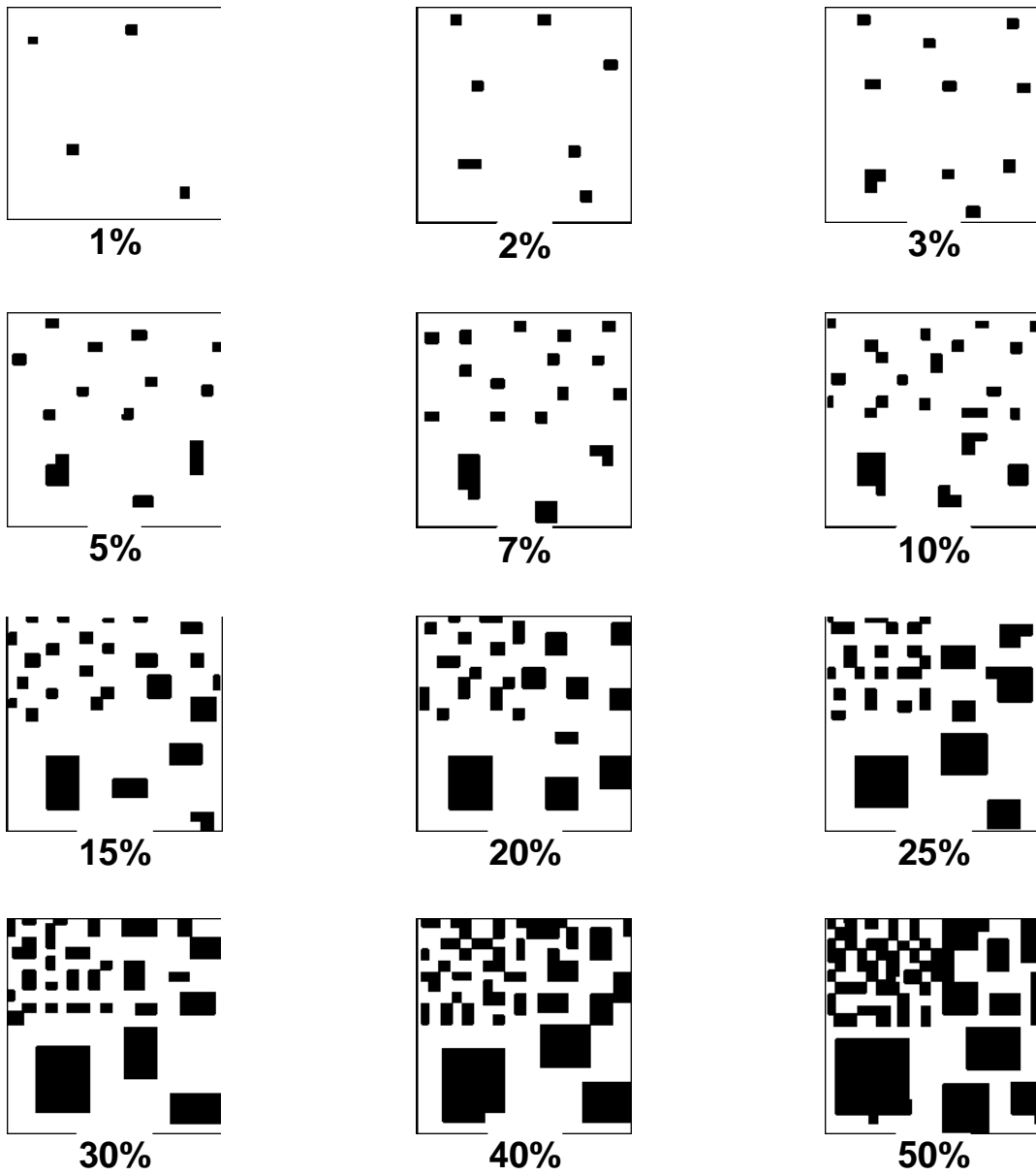
Les Coupures de combustible - Entretien des ouvrages par les activités agricoles, communication au séminaire de Sensibilisation des élus locaux de l'INTERREG OCR INCENDI, Nîmes, 27 & 28 Mars 2007

Le Sylvopastoralisme DFCI en Méditerranée Française - Etat de la question sur le partenariat entre pastoralisme et prévention des incendies, communication au séminaire croisé entre les partenaires de l'INTERREG OCR INCENDI et de l'INTERREG PASTOMED, Avignon, 3 & 4 octobre 2007

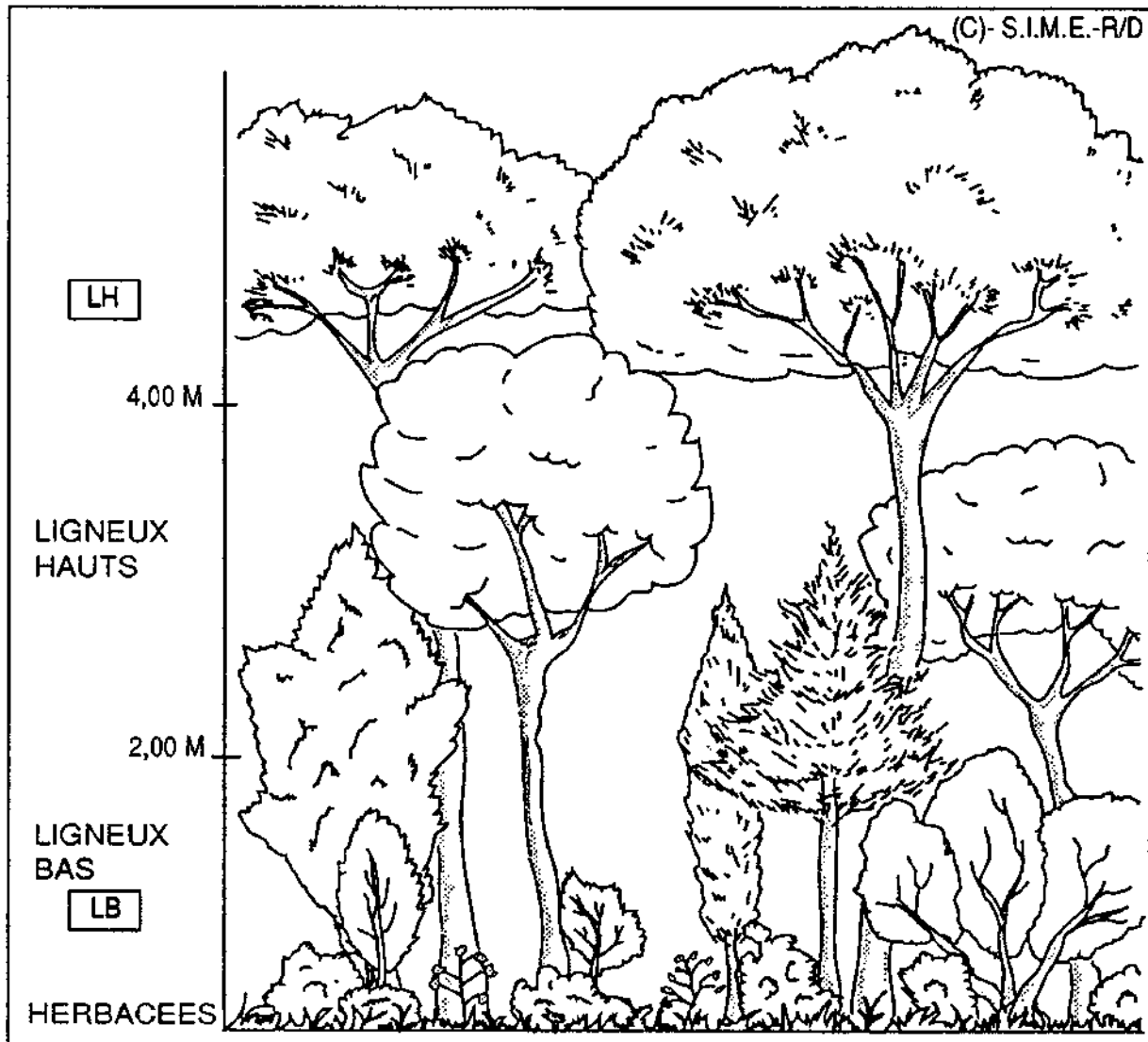
Document Régional de Développement Rural (FEADER) 2007 – 2013, Volet de la région LANGUEDOC-ROUSSILLON, décembre 2007

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Χάρτης οπτικής εκτίμησης του ποσοστού κάλυψης της βλάστησης (σύμφωνα με τους Folk και Gordon et al., 1968)

Στρώματα της βλάστησης

H = Στρώμα με χλόη ή χόρτα

L.B. = Στρώμα με θάμνους ή χαμηλά ξυλώδη φυτά (0 με 2 μέτρα)

L.H. = Στρώμα δένδρων ή με ψηλά ξυλώδη φυτά (>μέτρα)

Παρουσίαση του μέτρου 214 του DRDR Languedoc Roussillon

Μέτρο	Αγρο-περιβαλλοντικές πληρωμές Αγρο-περιβαλλοντικά εδαφικά μέτρα Κίνδυνος: προστασία από τις πυρκαγιές
Κωδικός μέτρου	214-I-3-1
Στόχοι	<p>Τα εδαφικά αγρο-περιβαλλοντικά μέτρα στοχεύουν κυρίως στην ορθή αντιμετώπιση των τοπικών απειλών που συνδέονται με τις πυρκαγιές.</p> <p>Η ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης αποτελεί ένα έργο που στοχεύει στο διαχωρισμό των δρυμών και δρα συνεπικουρικά με τις κλασσικές υποδομές (νομαρχιακοί και κοινοτικοί δρόμοι, ζώνες DFCI (Αντιπυρικής Προστασίας Δασών) σημεία παροχής νερού...).</p> <p>Ο στόχος τους είναι να :</p> <ul style="list-style-type: none">^ μειώσουν τις πιθανότητες επέκτασης των πυρκαγιών, διακόπτοντας την ομοιομορφία της βλάστησης που ενδέχεται να αποτελέσει εστία ανάπτυξης μεγάλων πυρκαγιών.^ αποτελέσουν ταυτόχρονα εμπόδιο για τη φωτιά και ασφαλές έδαφος για την καταστολή της.^ προκαλέσουν, εφόσον δεν μπορούν να το σταματήσουν, κατάτμηση του μετώπου της φωτιάς, μία σημαντική μείωση της ισχύος της πυρκαγιάς και επιβράδυνση της ταχύτητας εξάπλωσής της, ώστε να μπορέσουν να αναλάβουν γρήγορα δράση οι δυνάμεις καταστολής. <p>Μία ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης θα επιτρέψει :</p> <ul style="list-style-type: none">^ τη στήριξη της τοπικής οικονομίας και κυρίως της αγροτικής, κτηνοτροφικής και τουριστικής δραστηριότητας.^ την προστασία πολλών περιοχών με επικινδυνότητα (δάση, φυσικό περιβάλλον, περιουσίες, κατοικημένες περιοχές, τοπία...)^ να συμβάλει στην αειφόρο ανάπτυξη ενός εδάφους, στην ποιότητα και στη διατήρηση της βιοποικιλότητας. <p>Η δημιουργία ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης χρηματοδοτείται από το μέτρο 226.</p> <p>Μία νέα γενιά ΜΑΕ, Αγρο-περιβαλλοντικών Μέτρων, εφαρμόζεται από το 2007, με στόχο να ωθήσει τους αγρότες που διαθέτουν χωράφια πάνω στις ζώνες καθαρισμού καύσιμης ύλης σύμφωνα με το Νομαρχιακό Σχέδιο αντιπυρικής προστασίας δασών (PDPFCI), να συντηρήσουν τα αγροτεμάχια κείμενα στις ζώνες αυτές, ανεξάρτητα από την έδρα της εκμετάλλευσής τους.</p> <p>Η διαρκής αποτελεσματικότητα των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης περνά μέσα από τη διάνοιξη και τη διατήρηση των αγροτικών εκτάσεων που εντάσσονται στους στρατηγικούς στόχους της αντιπυρικής προστασίας δασών (DFCI) και που ορίζονται στα πλαίσια της PDPFCI (σύνδεσης των δρυμών με ανοιχτές ζώνες αγροτικής, κτηνοτροφικής χρήσης ή άλλων δραστηριοτήτων που να μπορούν να διατηρούν τη διάνοιξη των εκτάσεων και να τις συντηρούν)</p>
Ποσοστό κρατικής ενίσχυσης	100 %
Εδάφη στόχοι	Οι δασικοί όγκοι DFCI που εντοπίζονται ως αντικείμενο ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης (Τόμος 3 χάρτης ζωνών δράσης κατά προτεραιότητα, κίνδυνος φυσικής επικινδυνότητας (DFCI) παράρτημα 10
Δείκτες εφαρμογής	Αριθμός δικαιούχων εκμεταλλεύσεων: 140 Συνολική συμμετέχουσα έκταση : 6 300 εκτάρια Συνολικός αριθμός συμβάσεων : 140 Φυσική έκταση που δικαιούται αγρο-περιβαλλοντική υποστήριξη :60 000 εκτάρια
Δικαιούχοι της ενίσχυσης	Φυσικά πρόσωπα που ασκούν αγροτική δραστηριότητα

Επιλέξιμες δαπάνες και κριτήρια επιλεξιμότητας

Επιλεξιμότητα του αιτούντα

■ εκμετάλλευση των εκτάσεων που βρίσκονται στα εν λόγω εδάφη με επικινδυνότητα.

Δεσμεύσεις:

Σε κάθε έδαφος υπό κίνδυνο, καθορίζονται το ανώτερο δύο μέτρα ανά τύπο κάλυψης (χορτολιβαδικές εκτάσεις, μεγάλες καλλιέργειες, οπωρώνες, αμπελώνες, καλλιέργειες λαχανικών). Σε κάθε έδαφος υπό κίνδυνο, καθορίζονται το ανώτερο δύο μέτρα ανά τύπο κάλυψης (χορτολιβαδικές εκτάσεις, μεγάλες καλλιέργειες, οπωρώνες, αμπελώνες, καλλιέργειες λαχανικών). Το 2^ο μέτρο θα πρέπει να έχει υψηλότερο περιβαλλοντικό επίπεδο από το πρώτο.

Εξάλλου, μπορεί να προταθεί ένα μέτρο για κάθε τύπο στοιχείου που απαρτίζει τη γεωργική έκταση (λωρίδες με χόρτα, θάμνοι περίφραξης, συστάδες δέντρων, παρόχθια βλάστηση, δασύλλια, τάφροι, λιμνούλες και υδάτινες μάζες).

Έδαφος που αποτελεί αντικείμενο υλοποίησης στο 2007

Όνομα εδάφους	Κωδικός εδάφους	Κύριος περιβαλλοντικός κίνδυνος	Φορέας
Causse Sauveterre	LR_SAUV	I 3 -DFCI	Γεωργικό επιμελητήριο της Lozère
Ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης στο Bouquet	LR-BOUQ	I3-DFCI	DDAF του Gard
Ζώνη καθαρισμού καύσιμης ύλης στο Bonnevaux	LR_BONE	I3-DFCI	DDAF του Gard

Μελλοντικά, τα αγρο-περιβαλλοντικά προγράμματα θα περιγράφονται σε ένα έγγραφο που θα προσδιορίζει πιο συγκεκριμένα τα στοιχεία για κάθε έδαφος, ακολουθώντας το παράδειγμα όσων έγιναν για το 214-1:

- Τον κύριο αγρο-περιβαλλοντικό κίνδυνο
- Τον αγρο-περιβαλλοντικό φορέα
- Την περίμετρο/ την έκταση και το όνομα των εν λόγω εδαφών
- Μια περίληψη της περιβαλλοντικής διάγνωσης
- Τα προβλεπόμενα MAE (τύπος κάλυψης, στόχος, ποσό/ εκτάριο, συμπεριλαμβανομένου και ανώτατου ορίου) Θα ενημερώνονται κάθε χρόνο.

Σημεία ελέγχου

Οι διοικητικοί έλεγχοι και / ή οι επιτόπιοι έλεγχοι θα αφορούν στην πραγματικότητα και στη συμμόρφωση των υποστηριζόμενων δράσεων, καθώς και στην τήρηση των κανόνων, των κανονιστικών βάσεων και των δεσμεύσεων που ορίζονται στο περιφερειακό έγγραφο αγροτικής ανάπτυξης και στα διοικητικά και νομικά έγγραφα (κυρίως συμβάσεις, ή διατάγματα, έντυπα αίτησης και επεξηγηματικά έγγραφα) που θα παρέχονται στο δικαιούχο.

Οι έλεγχοι θα αφορούν κυρίως:

- την εξέταση της αίτησης με βάση :
 - ° την επιλεξιμότητα των δικαιούχων
 - ° την επιλεξιμότητα της εκμετάλλευσης (ανάλογα με την περίπτωση: ζώνη, ποσοστό ειδίκευσης και άλλα διαρθρωτικά κριτήρια 214C...).
 - ° την τήρηση των κανόνων σύνδεσης μεταξύ των μηχανισμών 214 και με αυτούς του προγραμματισμού 2000-2006 (PHAE1, CTE/CAD...).
 - ° την τήρηση τυχόν ανώτατων ορίων εκμετάλλευσης
 - ° τη συμμόρφωση του προγράμματος προς τις ειδικές διατάξεις του μηχανισμού (εντοπισμός δεσμεύσεων, συμμετοχή σε πρόγραμμα κατάρτισης...)
 - ° την τήρηση των κανόνων και των προϋποθέσεων
- κάθε χρόνο, εν όψη των πληρωμών, με βάση :
 - ° την τήρηση των δεσμεύσεων (πρακτική, εντοπιότητα, ποσότητα...), θα γίνεται ταυτόχρονα διοικητικός έλεγχος, κυρίως μέσω της δήλωσης των εκτάσεων και επιτόπιος έλεγχος (σε δείγμα)- για την τήρηση των προϋποθέσεων και των ελάχιστων ειδικών απαιτήσεων των MAE (σε δείγμα).

Οδηγός μεθοδολογίας για τη διαχείριση των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από την κτηνοτροφία και τη γεωργία – Δεκέμβριος 2007.

Το παρόν έγγραφο στοχεύει στο να επαναφέρει το θέμα της συντήρησης των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από την κτηνοτροφική δραστηριότητα και τη γεωργία στο πλαίσιο της πρόληψης των δασικών πυρκαγιών και των διαφορετικών πτυχών που περιλαμβάνει η έννοια της ζώνης καθαρισμού καύσιμης ύλης και που συνέδραμαν στην υλοποίησή τους.

Προτείνει τεχνικά, μεθοδολογικά ή οικονομικά στοιχεία για τις συνθήκες μόνιμης διαχείρισης των υφιστάμενων μηχανισμών ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης, στοιχεία τα οποία μπορούν επίσης να ευνοήσουν μια καλύτερη θεώρηση των ζητημάτων συντήρησης, κατά το μελλοντικό σχεδιασμό των ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης. Αξιολογεί την εμπειρία που έχει αποκτηθεί εδώ και είκοσι χρόνια, κατά τη διεξαγωγή εργασιών δημιουργίας και συντήρησης ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης από τις κτηνοτροφικές δραστηριότητες, των διαφόρων τύπων έργων πρόληψης δασικών πυρκαγιών και κατά τις εργασίες έρευνας και ανάπτυξης που διεξήχθησαν κυρίως στα πλαίσια του Δικτύου Ζωνών καθαρισμού καύσιμης ύλης.

Δεκέμβριος 2007

INCENDI

Nord Est SUD Ouest
.-.INTERREG NIC

fa
Περιφέρει
α
Languedoc
Roussillon